

#zpravyJARO2016

HONZA: Nazdar děčka dneska na chvilku sraz? Na dvě tři pivka a dom?

Uživatel Honza přidal uživatele Roman do konverzace.

Uživatel Honza přidal uživatele Lenka do konverzace.

Uživatel Honza přejmenoval konverzaci na Vojta. – Doprdle blbej název nevím jak se to dělá dělám to poprvý

LENKA: Hele a kde?

HONZA: Hele někde v centru – *Uživatel Honza přejmenoval konverzaci na Pivko pokec a přidal uživatele Vojta do konverzace.*

LENKA: To by snad šlo... V Lazarský? Chtěla jsem vařit ale bych šla z práce a uvařila potom

HONZA: Sraz v šest šel bych do Cípu snad budou mít místo

MICHAL, VOJTA, LENKA: Zobrazeno všemi.

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2016

DILIA vypisuje stipendia pro mladé překladatele her pro děti a náctileté publikum z anglického a německého jazyka.

Workshop je určen začínajícím překladatelům z řad studentů filologických oborů, divadelních škol a dalších, kteří mají zájem o divadelní texty. Každý účastník přeloží jednu divadelní hru pod vedením zkušených překladatelů.

ÚČASTNÍCI OBDRŽÍ STIPENDIUM: 5 000 Kč

TERMÍN PODÁNÍ PŘIHLÁŠEK: elektronicky na níže uvedený e-mail do 18. března 2016

Počet míst: 4 (2 pro překladatele z německého jazyka a 2 pro překladatele z jazyka anglického)

Výběr účastníků: do 4. dubna 2016

Zahájení dílny: začátek června 2016

Odevzdání překladů: do 17. srpna 2016

Prezentace výsledků dílny formou scénického čtení: listopad/prosinec 2016

Více informací na www.dilia.cz/dilna a kostak@dilia.cz.

PROJEKT VZNIKÁ ZA PODPORY SPRÁVNÍ RADY DILIA.

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Rozhovor	9
Premiéry	12
Nabízíme – České hry	16
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	22
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	36
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	39
Premiéry	39
Nabízíme – Hudebně-dramatická díla	40
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	43
Informujeme	43
Rozhovor	44
Vydané knihy	46
Nabízíme – Literární díla	47
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	48
Informujeme	48
Rozhovor	50
Premiéry	53
Zastupujeme	55
REJSTŘÍK	56

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 1,
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

prof. JUDr. Jiří Srstka

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 283 893 603

fax: 283 893 599

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Záznamník (24 hodin denně):

tel.: 283 893 603

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Eliášová

tel.: 266 199 823

David Košťák

tel.: 266 199 837

půjčování a prodej textů

Mgr. Pavla Kačorová

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Adéla Krátká Viceníková

tel.: 226 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Alena Jakoubková

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Anna Tichá

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Václava Kaplanová

tel.: 266 199 867

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Mgr. Martin Zilvar

tel.: 266 199 865

Mgr. Klára Parkanová

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Zuzana Hůlková

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

NOMINUJTE NA CENU EVALDA SCHORMA 2015

Cena je určena pro studenty DAMU, JAMU, FFUK, FFMU, FFUP a PPF za původní hru, dramaturgii či překlad.

Uzávěrka nominací: 31. března 2016!

Projekty hodnotí komise na základě nominace a cenu spojenou s finanční odměnou uděluje DILIA autorovi (kolektivu).

Nominována mohou být tato díla:

- původní hra
- překlad hry (do češtiny dosud nepřeložené)
- dramaturgie

Dílo může nominovat jakákoli fyzická osoba, zejména však pedagogové a studenti výše uvedených škol a divadelní odborná veřejnost.

Nominace musí obsahovat zdůvodnění, kontakt na nominujícího a nominovaného a samotný text, který je nominován, a musí být doručena jednak v písemné formě na adresu DILIA, Krátkého 1, Praha 9, a také e-mailem na adresu spalova@dilia.cz, nejpozději do 31. března 2016.

Hlavní cíle:

Základním cílem je podpora a motivace mladých autorů a překladatelů v jejich autorské práci. Díky Ceně Evalda Schorma se jejich díla mohou dostat do širšího divadelního kontextu, než je samotná akademická půda. Cena Evalda Schorma se během své existence stala vedle Ceny Alfréda Radoka prestižním oceněním, uznávaným nejen v Čechách, ale i v zahraničí.

Texty oceněné Cenou Evalda Schorma se doposud dočkaly více než 30 divadelních (např. Národní divadlo moravskoslezské Ostrava, Švandovo divadlo, Studio Ypsilon, A studio Rubín, Městské divadlo Zlín, Divadlo Antonína Dvořáka v Příbrami) a 5 rozhlasových inscenací.

MŠ

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2016 – HRY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Již podvanácté organizuje DILIA překladatelskou dílnu pro začínající překladatele dramatických textů. Tentokrát je dílna zaměřena na hry pro děti a mládež v anglickém a německém jazyce.

Překladatelská dílna DILIA je určena studentům divadelních a filologických oborů, kteří mají zájem o překlad dramatického textu. Účastníci dílny připraví pod tutorským dohledem zkušených překladatelů pět překladů současného dramatu. Agentura DILIA ve spolupráci s anglicko a německo jazyčnými divadelními agenturami a nakladatelstvími připravila pro mladé překladatele balíček her, které představují to nejzajímavější, co současná dramatika pro děti a mládež nabízí.

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

Během dílny si začínající překladatelé mohou osvojit základní dovednosti překládání dramatického textu, který je oproti překladu jiných literárních žánrů velmi specifický. Zároveň mají možnost konzultovat svou práci se zkušenými překladateli. Dílna tak umožňuje a zároveň podporuje udržení české kontinuity překládání divadelních her.

Výsledky dílny jsou formou scénických čtení prezentovány veřejnosti. Překladatel si tak může ověřit svůj překlad na scéně; odborná veřejnost se díky této prezentaci může seznámit s novými texty z nejrůznějších jazykových oblastí.

Termín podání přihlášek je do 20. března 2016. Součástí přihlášky bude profesní životopis, krátký motivační dopis a ukázka překladu dialogu (originál zkušebního textu naleznete na www.dilia.cz).

Účastníci obdrží stipendium: 5 000 Kč

Termín podání přihlášek: elektronicky na níže uvedený email do 20. března 2016

Počet míst: 4 (2 pro překladatele z anglického jazyka a 2 pro překladatele z jazyka německého)

Výběr účastníků: do 1. dubna 2016

Zahájení dílny: začátek června 2016

Odevzdání překladů: do 17. srpna 2016

Prezentace výsledků dílny formou scénického čtení: listopad / prosinec 2016

Více informací na www.dilia.cz/dilna a kostak@dilia.cz.

Projekt vznikl za podpory Správné rady DILIA.

DK

DIVADELNÍ GRANTY DILIA NA ROK 2016 UDĚLENY

Vyhlášení výsledků

Agentura DILIA pokračuje také tomto roce v podpoře mladých českých autorů a divadelníků. Letos jsme grantové řízení určené pro studenty vysokých uměleckých škol vypsalí již po jedenácté (viz www.dilia.cz/granty).

Těší nás, že studenti projevují zájem o současnou dramaturgii, jak o zahraniční tak i původní českou. Oblíbě se těší scénická čtení, některá jsou součástí větších cyklů a velmi ambiciózních projektů, ale také regulární inscenace.

V letošním grantovém řízení bylo podpořeno celkem 7 projektů:

malé závislosti – absolventská inscenace původní české hry ve světové premiéře – DAMU Praha (12.000,- Kč)

3jsou3 – inscenované čtení dramatických textů tří divadelních her – PPF Opava (10.000,- Kč)

Salón původní tvorby 2016 – 23. ročník festivalu scénického čtení původní autorské tvorby – JAMU Brno (15.000,- Kč)

Mapa Anny – bakalářská inscenace dramaturgie knihy povídek Marka Šindelky – DAMU Praha (5.000,- Kč)

Sněž tu žábu – scénická čtení současných her v rámci Festivalu francouzského divadla – FFUK Praha (15.000,- Kč)

Morčata – inscenace dramaturgie románu Ludvíka Vaculíka – DAMU (8.000,- Kč)

Červenec – inscenace současné hry Ivana Vyrpajeva – DAMU Praha (5.000,- Kč)

Grantová komise rozdělila celkem 70.000,- Kč.
GRATULUJEME!

MŠ

CYKLUS 8@8 POKRAČUJE I V ROCE 2016

Cyklus scénických skic 8@8 pokračuje i po oslavách desetiletí svého vzniku. První díl proběhl již na samém počátku roku. 11. ledna 2016 se v prostorách Venuše ve Švehlovce při příležitosti výstavy Kamily Ženaté představila nová hra **Lenky Lagronové Horizont události**.

Horizont události je již druhou částí projektu, které se opět režijně ujala Martina Schlegelová. Jeho další a zároveň i poslední část se odehraje v roce 2017, kdy bude již kompletní hra premiérově uvedena v prostorách Centra současného umění DOX v Praze. Text je stejně jako výstava spřízněn s projektem Kamily Ženaté. Východiskem pro vznik celé vizuálně-konceptuální trilogie je existence skupiny žen různého věku a sociálního postavení, které v průběhu tří let pracují v sebezpoznávacím procesu v ateliéru Kamily Ženaté a zabývají se individuální a sociální pamětí, vztahovými situacemi, nevědomým nastavením k životu a hodnotám. Zkoumají a zakoušejí strach z blízkosti, nemožnost svobodné komunikace a směřují tak k dosažení vnitřní nezávislosti. Celý projekt je svědectvím postupně se odvíjejícího procesu, což z něj činí unikátní událost, jež odkrývá skrytá, nevědomá, o to však záladnější území lidské psychiky. Výsledkem celé spolupráce je záznam proměny prostřednictvím autentických zpráv, které jsou vysílány z uzavřeného chráněného území do veřejného prostoru. Během tříletého procesu sledujeme vnitřní proměnu žen, jež se stávají uvědomlejšími a svobodnějšími a chápou „vzájemnost“ jako vyšší formu prožitku lidské existence.

Další díl cyklu 8@8 uvedeme v rámci Festivalu francouzského divadla Sněž tu žábu 13. března v 19:30 v La Fabrice. Představí se text současného francouzského autora **Guillauma Cayeta Nehybní**. Hra je výrazně inspirována severskou literaturou a stylem může připomenout například

tvorbu Larse von Triera. Vypráví příběh obyvatel jedné vesnice, kam se nastěhuje mladý pár, který se snaží utéct před anonymitou velkoměsta. Přívalem místních zvyklostí, jejichž dodržování je od nově přichozích tvrdě vyžadováno, začne postupně a nenápadně rozkládat jejich životní plány.

DILIA a Divadlo LETÍ uvádí v rámci cyklu scénických skic 8@8

13. BŘEZNA 2016 V 19:30 V LA FABRICE

NEHYBNÍ

Guillaume Cayet

Překlad: Michal Zahálka

Režie: Linda Dušková

Výprava: Jana Špalová

“Ze všeho nejdřív je třeba se rozhodnout. S vidinou cíle pak nutno našlapovat tiše a zvolna, krok za krokem. Přikrčit se ve vysoké trávě, zakleknout, natáhnout paže. Zalícit. Pečlivě srovnat zorničku, mušku a živý cíl do jedné přímky. Utišit dech, aby ani zvedající se ramena nevyčnívala z hranic předepsané formy. Žůstat nehybně.”

Guillaume Cayet (*1990) je francouzský autor, absolvent dramaturgie na ENSATT. V roce 2014 vydalo nakladatelství Lansman jeho text Couarail, jeho hra Les Immobiliés získala ocenění na Journées des Auteurs de Lyon a v lednu 2015 vyšla v nakladatelství Editions Théâtrales.

Projekt vznikl za podpory hlavního města Prahy a Správní rady DILIA.

HOLANDESKÉ DIVADELNÍ DELIKATESY JSOU ZA NÁMI

V pátek 27. listopadu 2015 proběhla ve VILE Štvanice slavnostní prezentace výsledků Překladatelské dílny DILIA 2015 pod názvem *Holandské divadelní delikatesy*. Režijně-dramaturgické koncepce večera se ujaly vřdčí osobnosti nezávislého divadelního souboru Tygr v tísni, režisér Ivo Kristián Kubák a dramaturgyně Marie Nováková. V rámci slavnostního večera, který jedenáctý ročník překladatelské dílny zakončil, byly ve formě čtyř scénických skic a jedné rozhlasové inscenace představeny tyto nově přeložené texty:

Maria Goos: OPONA!

překlad: Blanka Juranová, tutor: Jana Pellarová
Richard chystá uvedení nové divadelní hry, ale díky jeho lásce k alkoholu od něj utíká jedna herečka za druhou. Produkci může zachránit jedině Lies, Richardova bývalá kolegyně a láska. Setkání po letech oživí staré city. Otázka ale zní, co je skutečné a co není? Na divadle, ale i v lásce...

Ilja Leonard Pfeijffer: NÁVOD NA JEŠTĚ LEPŠÍ ŽIVOT

překlad: Markéta Kluková, tutor: Veronika ter Harmsel Havlíková
Tři mladí umělci Hilde, Otto a Leo touží po naprosté autonomii v životě, umění i lásce. Dokáží si ji ale udržet, nebo se nechají zlákat komerčním úspěchem a konejšivými životními jistotami? Komédie si bere na paškál nespoutaný umělecký svět a jeho hodnoty.

Magne van den Berg: MOJE NENÁROČNÁ KOMEDIE PRO ČTYŘI OSOBY, HRSTKU ČÍSNIKŮ A STŮL, KTERÝ ZŮSTÁVÁ OBSAZENÝ

překlad: Eva Bilská, tutor: Lucie Smolka Fruhwirtová

Dva páry, Louise a Don a Ben a Ellis, jdou spolu na večeři do restaurace, kde se mají bývalí partneři Louisa a Ben domluvit, komu případně jejich karavan. V restauraci ale není volný stůl a atmosféra houstne. O karavan možná vůbec nejde...

Eric de Vroedt: MIGHTYSOCIETY1 ANEB JAK JSEM SE I JÁ NAUČIL MILOVAT NEJNOVĚJŠÍ POLITICKÝ ZÁZRAK

překlad: Veronika Horáčková, tutor: Marta Kostelecká
Lídr politické strany zmizel. Kdo bude teď prvním mužem strany? Na bojové poradě se seje nevyrazný politik, jeho osobní koučka a mediální mág. Politik se touží stát novým lídrem, ale jeho koučka a mediální mág ho přesvědčí, aby uvolnil místo právě zrozené politické celebritě.

Eric de Vroedt: MIGHTYSOCIETY4 ANEB JAK JSEM HLEDAL ŠTĚSTÍ V GLOBÁLNÍM VĚKU

překlad: Martina Veliká, tutor: Monika Loderová
Poslankyně Evropského parlamentu Henriette a její přítel, vedoucí pracovník nadnárodního koncernu Raymond, se ve svém luxusním domě chystají na večírek. Zaskočí je ale dva neznámí příchozí, středostavovský pár Dick a Sharon, kteří si s nimi přišli něco vyříkat. Co se stane s evropskou střední třídou, až si její nadřazení uvědomí, že je pro ně příliš drahá? Střední třída se bouří a jde si to vyřídit s „těmi nahoře“.

Překlad hry Erica de Vroedta *mightysociety1* aneb *Jak jsem se i já naučil milovat nejnovější politický zázrak* vyšel v šestém čísle XXVI. ročníku časopisu Svět a divadlo v prosinci 2015.

Překlady vzniklé v rámci Překladatelské dílny DILIA 2015 jsou elektronicky k dispozici v DILIA. Projekt vznikl za podpory Správní rady DILIA a hlavního města Prahy.

Foto © Antoan Pepelanov

TRANSTEATRAL VYDAL VÝBOR Z DRAMATIKY ÚSPĚŠNÉ SOUČASNÉ NĚMECKÉ AUTORKY FELICIE ZELLER

Kniha **Pět her** přináší průřez dramatickou tvorbou velmi žádané a oceňované současné německé dramatičky Felicie Zeller. Téměř ve všech svých hrách se zabývá aktuálními společenskými tématy a experimentuje s jazykem. Autentické, odposlouchané rozhovory vždy výrazně stylizuje tak, aby téma hry promlouvalo přímo skrze jazyk. Pro svou osobitou divadelní poetiku bývá přirovnávána k Elfriede Jelinek či k Renému Polleschovi.

O jejich kvalitách svědčí i to, že se její hry v poslední době prosadily na českých jevištích. Právě vycházející český výbor z její dramatiky tedy neobsahuje texty v českém prostředí zcela neznámé. Ovšem vzhledem k silně abstraktní povaze her Felicie Zeller, které musí inscenátoři na jevišti teprve více či méně konkretizovat, představuje přímý kontakt s texty, založenými na důsledně stylizovaném jazyce, v němž především se rozvíjí téma her, jiný a bohatší čtenářský zážitek.

Jak již bylo řečeno, autorka se věnuje zejména aktuálním společensko-kritickým tématům, což je zřejmé i na pěti vybraných hrách: vytváření umělých pracovních skupin pro nezaměstnané v **Klubu outsiderů** (2002); přetěžovaným sociálním pracovnícům z odboru péče o děti ve hře **Město moře hoře** (2008); nemožnosti rovnoprávné spolupráce Západu a Východu, jakož i nefungujícímu skloubení rodiny a kariéry – zejména pro ženy v západní společnosti – v **Rozhovorech s astronauty** (2009); workoholismu a neschopnosti pracovat pod společenským a osobním tlakem

ve hře **Přátel generace X** (2012); všemohoucnosti PR-agentury v dnešním světě, v němž je virtuální a mediální již skoro všechno, ve hře **Svět horem dolem** (2013).

Součástí knihy je studie přední odbornice na německojazyčné drama PhDr. Zuzany Augustové, Ph.D. o dramatičce Felicie Zeller nazvaná *Jazykové plochy a zkratky Felicie Zeller* (s. 355–380). Hry přeložily Zuzana Augustová (*Klub outsiderů*, *Rozhovory s astronauty*, *Přátel generace X*) a Jitka Jílková (*Město moře hoře*, *Svět horem dolem*).

Přeložené i nepřeložené texty Felicie Zeller jsou elektronicky k dispozici v DILIA.

HE

MARLOWŮV DOKTOR FAUST V PŘEKŁADU MARTINA HILSKÉHO V DILIA

DILIA nově nabízí překlady Martina Hilského obou verzí Tragického příběhu doktora Fausta z pera Christophera Marlowa. Poprvé jsou tak dostupné oba texty hry, což může inspirovat tvůrčí práci inscenátorů. Obě verze srovnává Martin Hilský ve svém komentáři.

Dva texty Marlowova Doktora Fausta

Text Marlowova *Doktora Fausta* se zachoval ve dvou verzích. Takzvaný A-text je z roku 1604, B-text z roku 1616 je o celou třetinu delší. Oba texty nesou stopy pozdějších úprav, k nimž došlo po Marlowově smrti. To znamená, že autentický Marlowův text *Doktora Fausta* neexistuje, a že jak A-text, tak B-text obsahují četné úpravy jiných autorů a pravděpodobně i cenzorů. Angličtí badatelé dlouhá léta vedou spor o to, který ze dvou textů má blíž k původnímu Marlowovu rukopisu. Zatímco jedni tvrdí, že A-text vznikl krácením delšího B-textu, jejich oponenti zastávají názor, že

8 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

naopak B-text vznikl rozšířením kratšího A-textu, to znamená, že A-text má blíž k autorskému rukopisu. Tento druhý názor dnes převládá.

Účty a dalšími dokumenty je doloženo, že divadelní podnikatel Philip Hemslowe v roce 1602 zaplatil dramatikům Williamovi Birdovi a Samueli Rowleyovi částku 4 liber za „dodatky k Dr. Faustovi“ (additions for dr. Faustus), které si u něj objednal. Z Henslowova deníku vyplývá, že tyto dodatky měly posílit tak zvaný „Marlowův efekt“ (Marlowe effect). Tento efekt spočíval v fraškovitých a parodických scénách, jejichž smysl byl opět úzce spjat s aktuální politickou a náboženskou situací. Tyto scény měly co nejvíce zesměšnit římského papeže a římsko-katolickou církev a zdůraznit tak protikatolické a proreformační vyznění hry.

Snad nejdůležitější rozdíl mezi oběma textovými verzemi *Doktora Fausta* spočívá v závěrečné scéně: zatímco A-text končí Faustovými slovy „Spálím své knihy, Mefistoele“ a několikařádkovým epilogem Chóru, v B-textu je konec hry rozšířen o scénu, kdy Faustovi studenti a mladší kolegové ráno nalézají ve Faustově domě kusy Faustova roztrhaného těla.

Na první pohled je zřejmé, že A-text má z divadelního hlediska výhodu danou jeho krátkostí a sevřeností. B-text zase podává zajímavé svědectví o tom, jak se *Doktor Faustus* na alžbětinském jevišti pravděpodobně hrál. Zmíněné rozdíly mezi oběma texty však nemění celkové vyznění Marlowovy hry. Obě textové varianty hry nakonec staví před diváka či čtenáře stejné otázky.

Zvládnutí anglického dramatu už od středověkých mysterijních her je, že se v něm komické či přímo fraškovité prvky spojují s vážností. Míšení žánrů patří k anglické divadelní tradici a Marlowe k ní v *Doktorovi Faustovi* přispěl jedinečným způsobem. Jeho hra není tragédií obsahující tu a tam komediální a fraškovité prvky. Je tragédií a fraškou zároveň. Marlowovu tragédii nelze od Marlowovy frašky oddělit, protože obojí jedno jsou.

Zdá se, že největší úžas budí rozhovory Fausta a Mefistofela, které jsou v obou textových verzích hry identické. „Kde je peklo?“, ptá se doktor Faustus. A Mefistoles mu odpoví: „V útrokách země, vody, ohně, vzduchu. / Peklo je tam, kde věčně trpíme. / Je bez hranic a není vázáno / na jedno

místo. Je tam, kde jsme my. / A my jsme navěky tam, kde je peklo.“ Zatímco pro Fausta je peklo výmysl a babská povídačka, Mefistolefes je jiného názoru. Zřejmě nepochybně, když budeme vnímat tuto scénu jako rozhovor dvou klaunů na docela vážné téma. Mefistolefes je tak současný, až to bere dech. Jeho slova jsou téměř doslovnou ozvěnou toho, co říká například Sartre ve hře *S vyloučením veřejnosti*. Už jenom tragický konflikt katolíků a protestantů, jehož byl Marlowe očitým svědkem a účastníkem, mu poskytl dostatek důvodů k tomu, aby chápal peklo jako lidský výtvar. A schopnost lidí vytvářet peklo na zemi je nekonečná. Budeme-li Marlowova *Doktora Fausta* vnímat jako poznámky k dějinám nabude jeho magické panoptikum pozemských rozkoší a pekelných hrůz zvláštní a jedinečný divadelní smysl. Jestliže Shakespeare předvádí ve svých hrách celý svět jako jeviště, Marlowe jej vidí spíš jako kabaret a cirkus.

Martin Hilský

Článek v plném znění k nalezení na webu DILIA.

Obě dvě verze hry jsou dostupné v elektronické podobě v DILIA.

DK

Rozhovor

JANKA RYŠÁNEK SCHMIEDTOVÁ

CHCI,
ABY SI BEZRUČI
UDRŽELI DIVOKOST

Rozhovor s Jankou Ryšánek Schmiedtovou, režisérkou a autorkou, která od září 2015 působí jako umělecká šéfkyně Divadla Petra Bezruče, vedle Marie Špalové.

V září 2015 jsi nastoupila do pozice umělecké šéfkyně Divadla Petra Bezruče. S jakými vizemi a plány jsi do Ostravy přijela, a jak se případně za prvních pět měsíců tvého funkčního období proměnily?

Chci, aby si Bezruči udrželi divokost. Aby se pokračovalo v kombinování režijního a hereckého divadla a v uvádění nových i odvážně upravených klasických textů. Divadlo má za sebou velkou etapu. V posledních letech se ale ti, kteří jím prošli a na Bezručích si vytvořili jméno, a to nejen režiséři, rozprskli po těch největších divadelních domech u nás. A tak je na mě, abych nastartovala něco nového – jiného, ale samozřejmě co možná nejlepšího a zároveň vycházejícího z toho, co bylo. V posledních pěti měsících jsem zjistila, o kolik těžší, než jsem si vůbec dokázala představit, taková situace je. Myslím, že platí: aby něco krásného vzniklo, musí ta cesta k tomu bolet – a to nemyslím fyzicky. Bohužel mnoho mých talentovanějších vrstevníků právě toto nějak odmítlo a raději zmizeli v propadlišti dějin průměrnosti. Mně se chce někdy taky, je tam teplo, klid a vysílají tam nekonečné barevné seriály, ale zase si říkám – lepší risknout vše, než si lhát do kapsy, že mi ke spokojenosti stačí klidný život. Možná stačí, ale chci mít ve výsledku s čím porovnávat.

Jaká je podle tebe úloha uměleckého šéfa a jaké jsou s ní spojeny největší nástrahy?

Já režii ctím coby profesí, nesnáším slovo řemeslo, to ale neznamená, že pro mě nemá význam. Uznávám dobře napsaný příběh i diváka, pro některé zastaralé milníky divadla. Nejsem režisér s obřím egem, nedělám

10 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Rozhovor

divadlo kvůli sobě, abych na jevišti zpřítomňovala svou genialitu, i když si skrze divadlo mnoho věcí řeším a vyřeším. Myslím, že coby umělecký šéf vedle sebe snesu konkurenci, jsem týmový hráč a mívám i dobré nápady. Doufám, že by to pro Bezručě nemuselo být do budoucna špatné. Zatím jsem přesvědčena, že nejhorší na šéfování je hledat lidi, na které se lze zcela spolehnout. Čím je člověk dál, tím je jich kolem něj méně – a dělat všechno sám, to nejde.

Jaké dramaturgické linky hodláš v budoucích letech u Bezručů rozvíjet, případně s jakými režiséry budeš spolupracovat?

Jak jsem už zmínila, chci, aby Bezruči zůstali místem, kde se bude dělat divadlo současné, divadlo provokující, zábavné a přece drzé a alarmující. Nudí mě na jevišti samovolná exhibice, která se tváří, že je moderní, a proto zajímavá a kongeniální. Uznávám, když mě režisér strhne do svého světa, ke kterému mi ale dá klíč. Pak je mi vše ostatní jedno. Takové pocity jsem v nedávné minulosti měla u inscenací režisérů Amslera, Františáka, Holíčka, Balleka, Pitínského, Klimszy, Krejčího nebo Daubnerové či Polívkové. I ty bych ráda oslovila, aby dříve nebo později spolupracovali s Bezruči.

Jak vnímáš prostředí Ostravy? V čem je pro tebe inspirativní?

V Ostravě cítím smysl. Divadla jsou plná, diváci respektují progresivní divadlo a přitom divadla respektují své diváky, a tak právě vše to progresivní střídají s klasickým repertoárem. Nemám pocit, že by se v tom divadelním šrumci někdo nad někoho povyšoval a přitom mladší mají tak nějak automaticky pokoru k tomu, co bylo, a starší se nebojí drzosti mladších. Krom toho divadla si v Ostravě navzájem přejí upřímně úspěch a mají o své premiéry navzájem zájem, to třeba z Brna bohužel neznám.

Sama pocházíš z Prahy, ale režii jsi studovala v Brně na Janáčkově akademii, a i po škole působíš víc na Moravě než v Čechách. Má toto tvé zaměření na Moravu nějak hlubší důvod?

Ne. Snad jen ten, že jsem se v Brně vdala a v Ostravě se mi pracovně daří.

Vedle režie se věnuješ také autorské tvorbě. Která témata tě nejvíc zajímají? Píšeš také do šuplíku nebo vždy jen s vizí konkrétní inscenace?

Píšu jen, když to nejde jinak. V ten moment jsou pak pro mě samozřejmě přitažlivá ženská témata, protože jsem žena v mužském světě, ovšem spíš se zaměřuji na ta, která se dají s nadhledem glozovat, než na aktivistické smeče. Ženy často o svém skutečném životě mlčí, jsou manipulátorky, ale nejvíc manipulují sebe. Měla jsem přednášku asi pro osmdesát učitelek – ptaly se mě, jak si vybírám témata, která inscenuji. Odpověděla jsem, že mě zajímá to, co všechny prožívají a mlčí o tom – nechápaly. Tak jsem se jich zeptala, která z nich měla problém vyjít po mateřské sama do města, protože najednou před sebou netlačila kočárek. Nejdřív se všechny ostýchaly, pak se jedna přihlásila a s ní i všechny ostatní. Ta energie, která se najednou z těch udřených paní začala drát ven, to byla krása – krása, která patří na jeviště.

Často se věnuješ také tvorbě pro děti. V čem je dětský divák specifický? Je těžké současnou nejmladší generaci, která je zvyklá na počítačovou interaktivitu a multidimenzi, zaujmout?

Když zobecním českou divadelní skutečnost, hodně se tvoří pro muže, málo pro ženy, a to i když osmdesát procent návštěv divadel iniciují ženy. Pro děti se naštěstí v posledních letech dělá čím dál víc čím dál lépe.

Mnoho divadel úspěšně překonává prvotní snahu uspokojit ty učitelky, které mají pocit, že úkolem divadla je moralizovat, a přibližují se k dětské duši. A děti i v té přetechizované době touží po příběhu, kde dobro zvítězí nad zlem a kde je základem dobrého života kamarádství. Kromě toho divadlo je pro ně zážitek. Pro mě je psaní i inscenování pro nejmenší návratem do dávných fantazií o létajících postelích, mluvících párcích a psech, co umí prdět duhu. A na takových praštěných srandách se ani s příchodem internetu nic nezměnilo, jen se děti umí o méně soustředit.

Existuje nějaký tvůj vysněný titul, který sis zatím nemohla dopřát zrežirovat, ale doufáš, že se objeví příležitost? Případně v jakém divadle a s jakými herci?

Mám po premiéře klasické operety v Národním divadle moravskoslezském a čeká mě Shakespeare u Bezručů. Já snít nestíhám, mně se sny plní – i ty, o kterých jsem ani nevěděla, že po nich toužím.

Vedle domovských Bezručů hostuješ v řadě dalších divadel, na kterých z inscenací se v této sezoně nejvíce těšíš?

Začalo namlouvání s Komorní scénou Arénou. Pokud vše dopadne, jak má, duo Saavedra Ryšánek se po úspěšných Kuřáčkách, které v Národním divadle moravskoslezském právě slaví padesát repríz, vrátí na místo činu – a na to se nedá netěšit.

JANKA RYŠÁNEK SCHMIEDTOVÁ, *1983

Po maturitě na Lincoln High School v Portlandu – Oregonu a na Arcibiskupském gymnáziu v Praze odešla studovat činoherní režii na Janáčkovu akademii múzických umění v Brně, odkud vyjela na stáže do portugalského Lisabonu a skotského Glasgow. Ateliér režie absolvovala inscenací *Eva, Eval*. Byla provozním režisérem Miss Praha Open 2009, spolupracovala s Brněnskou televizí, Českým rozhlasem, přispívala a přispívá do několika periodik – 100+1 historie, Hospodářské noviny aj. Režirovala brněnskou Slavnost masek 2011, 2013 a 2014.

Doposud režirovala v Divadelním studiu Marta, Divadle Šumperk, HaDivadle, Městském divadle, Zlínském vyšší škole umění, Divadle Radost, Národním divadle moravskoslezském, Divadle J.K. Tyla v Plzni, Národním divadle v Brně, Bratislavském bábkovém divadle, Divadle Petra Bezruče a Studiu L+S. Pod hlavičkou o.s. Tripitaka a Centra experimentálního divadla v Brně režirovala projekty divadla v sociální akci. Vedle divadla organizuje nejrůznější společensky kulturní akce, workshopy nebo překládá z angličtiny. Věnuje se také autorské tvorbě – za hru *Syndrom vztahu aneb Banální hra* získala cenu v dramatické soutěži Zlatá divadelní žába 2008, za hru *Fridy* cenu v dramatické soutěži Cena Evalda Schorma 2010. V Divadle Petra Bezruče nastoupila od září 2015 do funkce umělecké šéfkyně. Synopse nově zastupovaných her Janky Ryšánek Schmiedtové naleznete v těchto Zprávách DILIA.

Synopse nově zastupovaných her Janky Ryšánek Schmiedtové naleznete v těchto Zprávách DILIA.

Premiéry a užití děl

☆ první provedení
🏠 česká premiéra

1. 10. 2015
Divadlo U22 Praha
(Divadelní loď Tajemství)
Stephan Dolginoff
**THRILL ME – SPALUJÍCÍ
VÁŠEŇ**
Překlad: **Hana Nováková**

10. 10. 2015
Divadlo Drak Hradec Králové
Jan Drda – Jiří Jelínek
ČERT A BÁRA
Hudba: **Zděněk Král**

16. 10. 2015
Divadlo Petra Bezruče Ostrava
**Josef Škvorecký – Vladimír
Fanta**
ZBABĚLCI

17. 10. 2015
Městské divadlo Kladno
(Divadlo Lampion)
Florian Zeller

OTEC / MATKA
Překlad: **Michal Zahálka**

31. 10. 2015
Západočeské divadlo Cheb
(za oponou)
Terrence McNally
V DAVIDOVĚ ROUŠE
Překlad: **Dana Hábová**

7. 11. 2015
Švandovo divadlo
na Smíchově Praha
Martina Kinská – **Adina
Mandlová**
PANKRÁČ '45

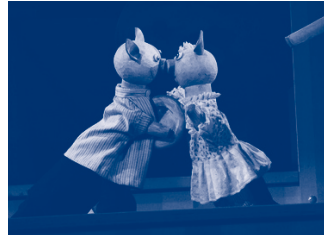
13. 11. 2015
Divadlo Na zábradlí Praha
Jan Mikulášek – **Dora**
Viceníková
HAMLETI

13. 11. 2015
Divadlo Letí Praha
(Studio Švandova divadla)
Radmila Adamová
SILENT HOUSE
Uvedeno v rámci 8@8

25. 11. 2015 ☆
 Divadlo Letí Praha
 (Studio Švandova divadla)
Viliam Klimáček
SATANOVY DCERY
 Překlad: **Marie Špalová**
 Uvedeno v rámci 8@8.

29. 11. 2015 🏠
 Komorní Činohra Praha
Paula Vogel
**DLOUHÁ VÁNOČNÍ CESTA
 DOMŮ**
 Překlad: **Lenka Kapsová**

27. 11. 2015 ☆
 Divadlo loutek Ostrava
**Ester Stará – Martina
 Matlovičová – Jana Pihartová**
O BLÝSKAVÉM PRASÁTKU
 Hudba: **Vlastimil Ondruška**

2. 12. 2015 ☆
 Divadlo Letí Praha
 (Studio Švandova divadla)
David Košťák

TAXISTYX
 Uvedeno v rámci 8@8.

2. 12. 2015 ☆
 Divadlo Letí Praha
 (Studio Švandova divadla)
Saara Turunen
PŘÍZRAK OBYČEJNOSTI
 Překlad: **Alžběta Štollová**
 Uvedeno v rámci 8@8.

3. 12. 2015 ☆
 Divadlo Letí Praha
 (Studio Švandova divadla)
Iveta Horváthová
STABAT MATER 1815–2015
 Uvedeno v rámci 8@8.

3. 12. 2015 ☆
 Divadlo Letí Praha
 (Studio Švandova divadla)
Esteve Soler
NOVÝ RUKOPIS
 Překlad: Alžběta Kroupová,
 Tereza Melicharová
 Uvedeno v rámci 8@8.

14 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Premiéry

3. 12. 2015

Divadlo Letí Praha
(Studio Švandova divadla)

Kateřina Rudčenková

ŠTVANICE

Uvedeno v rámci 8@8.

14. 12. 2015

S.P.E.K., o.s. Praha
(MeetFactory)
Elfriede Jelinek

POUTNÍK

Překlad: **Zuzana Augustová**

15. 12. 2015

Divadlo Kalich Praha

John Murrel

BOŽSKÁ SARAH

Překlad: **Alice Nellis**

17. 12. 2015

Divadlo na Vinohradech Praha
(Studiová scéna)

Tereza Verecká
NA KAMENNÉM,
KAMENNÉM POLI (JOB)

19. 12. 2015

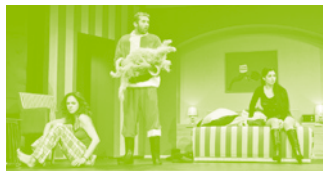
Městské divadlo Brno –
Činohra (Činoherní scéna)

Andreas Sauter – Bernhard
Studlar

ČERVENÉ KOMETY

Překlad: **Jitka Pavlišová,**

Úprava: Jan Šotkovský,
Stanislav Slovák

20. 12. 2015

Divadelní studio Marta DIFA
JAMU Brno

Jáchym Topol – Alžběta
Michalová
SESTRA

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacena záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za sníženou zálohu 200,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, italské a španělské hry za zúčtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilla.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same	za 7,7% netto (30. 6. 2016, profesionální divadla)
Woody Allen – Sex noci svatojánské	za 7,7% netto (3. 6. 2016, profesionální divadla)
David Mamet – Sexuální perverze v Chicagu	za 6% netto (30. 3. 2016, profesionální divadla)
David Mamet – Glengary Glen Ross	za 6% netto (6. 6. 2016, profesionální divadla)
David Mamet – Listopad	za 6% netto (12. 11. 2017, profesionální divadla)
Všechny hry Bernarda Shawa	za 9% brutto (1. 10. 2016)
Michael Cooney – Habaďura	za 6,5% brutto (31. 12. 2016)
Paula Vogel – Nejstarší řemeslo	75 USD netto za představení (31. 12. 2016, amatérská divadla)
Martin McDonagh – Osířelý západ	za 6,5% netto (do 31. 12. 2016, profesionální divadla)
Bernard Slade – Jen vzpomínky zůstanou	za 6% netto (31. 12. 2016, profesionální divadla)
Bernard Slade – Každý rok ve stejnou dobu	za 6,6% netto (7. 7. 2017, profesionální divadla)
Bernard Slade – Další roky ve stejnou dobu	za 6,6% netto (7. 7. 2017, profesionální divadla)
John Godber, Jane Thorntonová – Barmanky	za 6% netto (28. 2. 2018, profesionální divadla)
John Godber – Vyhazovači	6% netto (21. 5. 2018, profesionální divadla)
John DiPietro – Umění vraždy	7,7% netto z btto (2. 4. 2018)
Dennis Kelly – Sirotci	7% netto (10. 5. 2018)
Jerry Herman, Michael Steward – Hello, Dolly!	za 12% netto (1. 6. 2015–31. 5. 2018, profesionální divadla)
Johnnie Mortimer, Brian Cooke – Když kočky nejsou doma	za 6% netto (8. 2. 2020, profesionální divadla)
Reginald Ross – 12 rozhněvaných mužů	6% netto (1. 9. 2018)
Johnnie Mortimer, Brian Cooke – Když kočky nejsou doma	za 6% netto (8. 2. 2020, profesionální divadla)
Reginald Ross – 12 rozhněvaných mužů	6% netto (1. 9. 2018)

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozornosti, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatéřská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUTKOVÉ HRY – hry čisté loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME **České hry**

TŘI GRÁCIE Z UMAKARTU

Michaela Doleželová, Janka Ryšánek Schmiedtová

Žánr: hořká komedie

Obsazení: 3 ženy (2 mezi padesáti a šedesáti lety, 1 kolem třiceti let)

Stříště, jedenácté patro panelového domu. Hořká současná komedie o setkání, o kterém obě sestry věděly, že jednou musí přijít, a přesto je pro ně nečekané. Tři ženy v jedné kuchyni, za sklem ve vitrině zaprášený růžový výbavový servis se zlatým lemováním, který nikdy nikdo nepoužil, protože žádná událost nebyla dost slavnostní. Obývací pokoj, do kterého se hosté nevodí, protože nejsou „žádné celebrity, aby nemohli sedět v kuchyni“, blednoucí fotografie a otázky, co se nikdy nepoložily. Vy ještě máte umakartové jádro? Není to jedovaté? Čerstvá důchodkyně, vyučená kadeřnice Marta a její dcera Evka, co má pár kilo navíc a právě utekla ze svatebního salónu, kde si zkoušela vysněné šaty. Teta Helena, co přijela ze Švýcar, a přivezla s sebou víc než čokoládu z alpského mléka... Pohřeb babičky už byl, tak by se měla začít plánovat ta svatba, že? Jenže kdyby to bylo takhle jednoduché...

Hra vznikla pro divadlo L a S v Bratislavě, kde měla světovou premiéru v květnu 2015.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PANIC NEBO OREL?

Cyril Navrátil

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži (20–30 let a 55–80 let), 2 ženy (20–30 let a 40–60 let)

Borec? To se zrovna nedá říct. Don Juan? Hm, to bych neřekl. Lovce? Možná tak kreditů. Tomáš je pilným vysokoškolským studentem historie. Seká latinu (i řečtinu). Ovládá několik klasických jazyků, zná průběh každé významné bitvy minutu po minutě, na kolbišti lásky si však moc neví rady. No dobře, děvčatům rozumí asi jako vegetarián argentinskému steaku. Pokud je dokáže pozdravit, je s to si to zapsat do válečného deníčku, očekává mohutný potlesk a medaili za statečnost.

Takhle to nemůže nechat jeho zesnulý děda, kterému se neřeklo jinak než Evžen, lovec žen. Proto se jako duch Tomáši zjeví a snaží se mu dát tzv. know how. Chování něžného pohlaví se ale nedají nastudovat a předpovědět stejně jako tah nepřátelského generála... Nebo ano?

Komedie *Panic nebo orel?* je autorský debut mladého českého autora Cyrila Navrátila.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ZBABĚLCI

Josef Škvorecký, Vladimír Fanta

Žánr: dramtizace

Obsazení: 10 mužů, 4 ženy

FONDA Ty něco víš, Danny?

DANNY Jo. Revoluce se vodkládá na neurčito.

BENNO Nejspíš z technickejch důvodů.

HELENA A z jakejch, Beníku?

BENNO Povstalci si nevšimli, že sou tady eště furt náckové.

DANNY Vona to ale není sranda.

Ostatní se na něj podívají, ale on si strčí trumpetu do úst a zahraje pár tónů – napíná je.

LEXA Hele, neser a mluv.

DANNY Včera se to mazalo v Chrastavě. Někdo se vožral, vystrčil vlahku a lidi šli vodzbrojovat Němce.

BENNO No a?

DANNY No a Němci se prostě vodzbrojit nedali.

Květen 1945. Ve většině Evropy už se přestalo střílet. V Kostelci, maloměstě stranou hlavních cest, se střílet nikdy nezačalo. Danny a jeho kamarádi jsou parta floutků z lepších rodin, kteří provokují oblečením, hudbou i ležérním postojem k životu. Parta dospívajících, kterým ale válka dospět zabránila. Jejich hlavní ambice: zahrát si se svým jazzbandem v Lucerně a dostat se pod sukně každé hezké holce v okolí. Němce nesnášejí, ale skoro stejně nesnášejí své fotry; ti teď hrdinně chystají odboj proti okupantům, se kterými donedávna vesele kolaborovali. Ale všechno určitě dobře dopadne, dokonce už se chystá velká tancovačka na kosteleckém náměstí. Nebo nedopadne? Ty tanky, co se blíží, jsou německé nebo ruské? A koho se bát víc? Bojovat nebo zdrhnout? Danny a jeho kamarádi se musí poprvé v životě rozhodnout sami za sebe.

První česká dramtizace známého románu Josefa Škvoreckého se soustředí na Dannyho a jeho přátele. Válka tvoří pozadí, které se jim v průběhu několika květnových dní stále víc a víc vlamuje do života. Divák s nimi prožívá jejich přechod k dospělosti, přičemž slovní spojení „křest ohněm“ se tady dá brát doslova. Místo pochmurnosti a bojovného patosu ale ve hře, stejně jako v románu, funguje typický Škvoreckého humor a ironie.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DILIA POHÁDKOVÁ

RYCHLÉ ŠÍPY,
REČENÍ ŠÍPÁCI**Jaroslav Foglar, Janka Ryšánek Schmiedtová**

Obsazení: 9 mužů nebo žen, lze měnit věk i pohlaví herců

Dobrodružný příběh klubu Rychlých šípů podle legendárních komiksů Jaroslava Foglara se v této adaptaci odehrává na dvorku uprostřed pavlačových domů, který byste mohli najít v kterémkoliv městě. Důležité je, aby šlo na první pohled o místo, kde se setkávají děti z okolí a společně jako parta zažívají nejrůznější dobrodružství. V této úpravě textu mohou hrát jednotlivé členy Rychlých šípů, Černých jezdců i Bratrstva kočiči pracky také ženy – stejně jako se i v dětství skládaly party z kluků i holek. Je to hra na Rychlé šípy, návrat do dětství a dospívání, do šťastných dob nekonečných prázdnin, táborů a sladkého snění o ideálním světě, který třeba není, ale mohl by být, o skutečném přátelství, čestnosti a spravedlnosti.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BISKUPICKÝ ELIXÍR

Roman Krejčíř, Věra Kaderková

Žánr: pohádka

Obsazení: 4 muži, 6 žen

Pohádka Romana Krejčíře podle námětu Věry Kaderkové a s texty písní Jana Matouška pro děti i pro dospělé. Dosluhující kníže má dceru na vdávání a tak na svůj hrad pozve dva nápadníky. Na první pohled vypadají oba velmi dobře. Jenže jeden z nich nepřichází

s dobrými úmysly a ani zdaleka nemá ideální povahové vlastnosti. Jak rozeznat hrdinu od zbabělce? Kníže nebude mít jednoduchou volbu a princezna už vůbec ne. Naštěstí v podhradí žije stará čarodějnice, která svými kouzly pomůže vybrat toho správného ženicha. Zapeklité námluvy na zapomenutém moravském hradě nakonec rozhodly také o tom, že se po kraji rozšířila výroba a pití slivovice. Ale bylo to opravdu tak?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BODLIBRK A MULÍNEK

Jiří Miškovský

Žánr: rozhlasová pohádka pro tři postavy

Obsazení: variabilní

Veselé vyprávění pro malé děti o dvou strašidlech, která se po dlouhých letech vrátila na svět. Malá strašidla se spolu skamarádí a v několika příbězích prožijí neuvěřitelná dobrodružství ve světě lidí i strašidel. Najdou si společně bydlení a pořádají objevné výpravy po celém okolí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KUBA A TŘI ČERTI

Jiří Miškovský

Žánr: pohádka

Obsazení: 3 muži, 2 ženy, 3 čerti

Pohádka pro nejmenší děti vypráví o velké lásce Aničky a Kubu, kterou se snaží překazit závistivý Francěk. Aby získal Aničku pro sebe, zaprodá duši čertu a nechá odnést Kubu přímo do ohnivého pekla. Netuší ale, že v pekle narazí na čerty, kteří nejsou vůbec zlí. Naopak.

Jsou to veselí dobráci, kteří si rádi hrají a udělají všechno pro to, aby Kubovi pomohli vrátit se zpátky na svět k jeho Aničce. Že to všechno nakonec dopadne dobře, je jisté. Jako v každé i v této veselé pohádce dobro zvítězí a zlo je spravedlivě potrestáno.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SULTÁNNOVO ŠTĚSTÍ

Jiří Miškovský

Žánr: pohádka

Obsazení: 5–7 mužů, 2 ženy

Tato pohádka s písničkami se odehrává v dalekém Orientu. V zemi sultána Abů Jusůfa panuje kruté sucho. Do města přichází v přestrojení princ ze sousední země Hadžim, který na tržišti získá nejen prostořekého sluhu, ale také se zamiluje do sultánovy dcery princezny Sulimajky. Sultán v zoufalství ze sucha nabídne její ruku tomu, kdo zemi přinese déšť. Pomocí džina z lahve Hadžim úkol splní, ale zlý vezír, který chce princeznu získat pro sebe, donutí sultána, aby vyhlásil, že princeznu dostane za ženu ten, kdo mu přinese štěstí. A tak se Hadžim se svým upovídaným sluhou vydávají na cestu plnou dobrodružství, aby našli sultánovo štěstí. Jejich pouť se jim snaží znepříjemnit proradný vezír, ale jako v každé pohádce i v této nakonec pravda a láska zvítězí nad lží a nenávisť.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BABA JAGA

Vlastimil Peška

Autor hudby: David Rotter

Žánr: pohádka

Obsazení: 6 mužů, 3 ženy nebo 5 mužů, 4 ženy

Pohádková komedie plná nevšední fantazie *Baba Jaga aneb Petruška a Ivánek* vznikla s volným použitím motivů ruských lidových pohádek.

V pohádkové komedii Vlastimila Pešky najdete všechny klíčové postavy ruských lidových pohádek. Samozřejmě Babu Jagu i s její chaloupkou na kuřích nožkách, Mášenu – Ivánkovu nevěstu, Kostěje Nesmrtelného, kysu Vasilisu, loupežníky, ale hlavně chytrého a veselého Petrušku, hrdinu lidových pohádek i jarmarečních představení. (Tak trochu připomíná našeho Kašpárka...) Pohádka začíná na svatbě Ivánka s Mášenkou, kam přilétá baba Jaga, která Ivánka unese. Mášenka se vydá Ivánka zachránit a na cestě ji provází Petruška. Následuje spousta napínavých i veselých příhod – s loupežníky, Babou Jagou, u které Ivánek musí sloužit, s Kostějem Nesmrtelným, který zase začaruje Mášenu a odnese ji do svého zámku, protože si ji chce vzít za ženu. – A jak takhle pohádková komedie, plná fantazie dopadne? Samozřejmě, že dobře, jako v každé správné pohádce.

Hudbu k této půvabné pohádkové komedii napsal David Rotter.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JAK PEJSEK A KOČIČKA @

CHYSTALI VÁNOCE

Vlastimil Peška

Žánr: pohádková komedie pro nejmenší

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Pro předvánoční čas napsal Vlastimil Peška půvabnou hříčku, inspirovanou knížkou Josefa Čapka *Povídání o Pejskovi a Kočičce*. Jde však o zcela nové příběhy oblíbených dětských hrdinů. Pohádková komedie vypráví například o tom, jak Pejsek a Kočička zdobili v lese vánoční stromček, jak psali dopis Ježíškovi, jak se jim zdál vánoční sen, jak vyzkoušeli všelijaké vánoční zvyky, jak viděli zlaté prasátko – a jak krásně oslavili Štědrý večer i s nezbedným kamarádem zajícem.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MALÁ ČARODĚJNICE @

Otfried Preussler, Jana Ryšánek Schmiedtová

Žánr: pohádka s písničkami

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Pohádka s písničkami pro všechny, co mají rádi legraci a čarování.

Čarodějnicí, o které se v této pohádce vypráví, je sto dvacet sedm let. Zdá se vám to hodně? Jenže ve světě kouzel je to málo! Proto se naši čarodějnicí říká malá čarodějnice. A jen tak mezi námi: když v utajení vyrazí na rej svých dospělých kolegyně, způsobí si tím pěknou polízanici. Nejenom, že ji odhalí a za trest seberou létající koště, ke všemu se musí za jediný rok připravit na těžkou zkoušku. Ještě, že má svého mluvívícího havrana a spoustu dobré nálady!

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VÁNOČNÍ ZVONEČEK @

VYPRAVUJE

Ludmila Razimová Macáková

Žánr: klasická pohádka na staročeské motivy

Obsazení: 4 muži, 1 žena (variabilní)

Vánoční zvoneček se těší na oslavu vánočních svátků ve venkovské chaloupce. Bydlí tu hodná Mařenka s tatínkem a její milý Jeníček. Právě tuto chaloupku si vybere čert, aby získal hříšné duše. Nastraží na všechny v chaloupce řadu zkoušek. Vánoční zvoneček začne chaloupku bránit a podaří se mu čerta přelstít. Ten nakonec odtáhne s nepořízenou a v chaloupce oslaví všichni krásné vánoční svátky podle staročeských zvyků. Součástí pohádky jsou české koledy.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MALÁ MÍNA ZMLSANÁ @

Janka Ryšánek Schmiedtová

Žánr: hra pro dětské publikum od 5 let a 1. stupeň základní školy

Obsazení: 2 ženy, 3 variabilní

Rockové divadlo nejen pro všechny, kdo neradi špenát

Mína je zmlsaná. Když má sníst něco, co jí nechutná, děsně vyvádí. Tak například, když dostane: koprovou omáčku s vajíčkem, párek nebo špenát... Ten byl zrovna k večeři dnes. Mína si chtěla vydupat místo té zelené slizké fuj kaše hranolky, ale maminka s tatínkem řekli ne a posílají Mínu spát. Bez večeře! Mína si však počká, až rodiče usnou, a v noci se připlíží k ledničce, aby si vzala k jídlu, co sama chce. Když ale lednici otevře, nevěří svým očím! Uvnitř pořádají schůzi ta jídla, které Mína nejí – paní Koprová, pan Párek a pan Špenát! Chtějí vyřešit, co s nimi bude – hrozí jim totiž

expirace maximální doby trvanlivosti. K nim se potom ještě přidá namyšlený Otto von Hamburger, který mezi zbytky seskočí z mrazáku. Jak dopadne noc, během které se Mína naučí nebýt vybíravá?

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

O POCTIVÉM LOUPEŽNÍKOVI ANEB TRAMPOTY MLADÉHO LOTRANDA

Jiří Teper

Autor hudby: Jiří Beneš

Žánr: pohádka

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

Divadelní úprava známé pohádky Karla Čapka se drží poetiky autorova jazyka a převádí příběh starého loupežníka Lotranda a jeho slušného synka srozumitelnou a pokud možno čistou formou na divadelní prkna. Jen ratibořická princezna má v textu podstatně větší prostor než v literární předloze a její známost s mladým Lotrandem přispívá k závěrečné pointě i šťastnému konci této pohádky, doplněné též písničkami.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

O PRINCI A MAŘENCE

Stanislav Tomek

Žánr: pohádka s písničkami

Obsazení: 4 muži, 6 žen

Princ Tomáš se svým druhem Martinem potkají v lese děvčata Mařenku a Anežku. Obě dívky se jim zalíbí a potají za nimi denně docházejí. Tomášův otec-král však pozval na královský zámek komtesu Ilonu, o které si myslí, že by byla vhodnou a bohatou nevěstou pro jeho syna. Princ však Ilonu odmítne. Uražená komtesa se nechce s odmítnutím smířit a vymyslí pomstu. Tu má provést její společnice, čarodějka Norberta. Obě však zapomněly na jednu silnou lidskou vlastnost – a tou je láska, která překazí jejich zlé úmysly. Pohádka s veselým koncem a písničkami pobaví děti i jejich rodiče.

Text a notový materiál je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

PŘELOŽENÉ zahraniční hry

NA VÁNOCE BUDU GAY (A NATALE DIVENTO GAY, 2014) ⚡😊@

Pino Ammendola

Itálie

Překlad: Karina I. Havlů

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Divadelní hra *Na Vánoce budu gay*, kterou napsal známý italský herec a dramatik Pino Ammendola, byla poprvé uvedena v Římě na Vánoce 2014. Ammendola si tuto zcela novou „vánoční“ hru nejen napsal, ale také v ní vystupoval a zároveň ji režíroval. V Itálii představení sklidilo velký ohlas nejen ze strany diváků, ale i kritiků.

Hra se odehrává v Římě a je určena pro dvě mladé ženy, dva muže středního věku a jednoho muže staršího věku. Peppino je nestoudný sukničkář středního věku, který má hodně žárlivou přítelkyni. Není bohatý, ale spoléhá na svého strýce, který v Americe vlastní řetězec pizzerií a nyní, když se chystá do penze, je chce odkázat svému synovi. Má to však jeden háček a podmínku – strýc je zapřísněný homosexuál a vyžaduje, aby Peppino byl stejně tak orientovaný. Na Vánoce se strýc ohlásí, že Peppina v Římě co nevidět navštíví. Peppino má tudíž velice krátkou dobu na to, přesvědčit a přemluvit svého dobrého kamaráda, aby společně předstírali zamilovanou dvojici. Jejich „námluvy“ a společná příprava na strýcovu návštěvu

vyvolává pochopitelně celou řadu groteskních scén, které vyústí ve velmi překvapivý a nečekaný závěr.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

STUDENTKA A PAN HENRI ⚡😊@♂ (L'ÉTUDIANTE ET MONSIEUR HENRI, 2013)

Ivan Calbérac

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Vzhledem ke svému zhoršujícímu se zdravotnímu stavu nemůže už pan Henri žít sám. Svěrázný mrzout nemá nakonec jinou možnost, než přijmout návrh svého syna a pronajmout ve svém pařížském bytě pokoj mladé, velice přitažlivé studentce Constance. Jejím šarmu však nepodléhá a její přítomnosti využívá k tomu, aby v rodině zasel chaos a hlavně překazil svatbu svého syna s Valérií, kterou nemá rád. Úspěšná komedie, podle níž byl v roce 2015 natočen neméně úspěšný film s Claudem Brasseurem v hlavní roli.

Za inscenaci hry *Studentka a pan Henri* získalo v roce 2013 divadlo Petit théâtre de Paris prestižní ocenění Molière v kategorii Nejlepší soukromé divadlo.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

INTELEKTUÁLNÍ LIDÉ (DES GENS INTELLIGENTS, 2015)

Marc Fayet

Francie

Překlad: Irena Novotná

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

DAVID: V čem vidíš zradu?

THOMAS: Jo, v čem?

ALEXANDRE: V čem? Ty, prozrad' mi, byla při smyslech? Nebo's to do ní hustil ve spánku?

DAVID: No ne, seděli jsme takhle proti sobě v obývací, ona si zrovna četla knížku a já jsem právě přiložil do krbu polínko.

THOMAS: Idylka!

ALEXANDRE: Idylka... Takže ti řekla, „máš pravdu, Davide“, a co bylo dál?

DAVID: Nastalo zase ticho.

ALEXANDRE: Není divu...

David navrhne své partnerce Chloé po patnáctiletém soužití rozchod, ta s ním kupodivu ihned souhlasí a zároveň spřádá plán sladké pomsty. Rozchod se stává událostí i pro dvě spřátelené dvojice, Thomase a Ginu, Alexandra a Marinu. Každý zkoumá novou situaci ze svého úhlu pohledu a přináší své závěry. Co je za rozchodem? Nevěra? Rutina? Jak to vidí muži? A jak ženy? Dobře šlapající komedie s jiskrnými dialogy sbírá body u diváků i kritiky.

Marc Fayet získal v roce 2015 za text *Inteligentní lidé* Molièra v kategorii nejlepší komedie.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ÚVĚR (EL CRÉDITO, 2013)

Jordi Galcerán

Španělsko

Překlad: Ivan Jergl

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži

ŘEDITEL: Nevím, co bych měl chápat.

ANTONIO: Že mě nutíte, abych jednal z pozice síly.

ŘEDITEL: Z jaké pozice?

ANTONIO: Zkrátka: nedáte mi úvěr a já... vyšukám vaši manželku.

ŘEDITEL: No dovolte?

ANTONIO: Tu na fotce. Vojedu ji.

ŘEDITEL: Velmi dobře. Toto už přesahuje... Volám policii.

Ředitel banky Gregorio má skvělý život, lukrativní místo a krásnou ženu. A právě ve chvíli, kdy se cítí možná až příliš pevně v sedle, objeví se nesolventní žadatel o úvěr Antonio. Gregorio mu žádost o úvěr razantně zamítne. Antonio je ale neodbytný a vyhrožuje mu, že když nedostane úvěr, svede mu ženu. Má totiž obrovské svůdcovské schopnosti a nikdy mu žádná neodolala. Gregorio mu úvěr nedá, ale raději zavolá své manželce, aby si dala na Antonia pozor. Jeho žena se rozčílí, že ji takhle ohrožuje kvůli nějakému směšnému úvěru a nekompromisně ho vyhodí z domu. Gregorio chce svou ženu zpět, ale neví, jak to udělat. Aby svou ženu opět okouznil, musel by mít nějaké svůdcovské schopnosti, ty ale nikdy neměl. A tak musí chtít nechtě požádat o pomoc zkušeného svůdníka Antonia. Pomůže Antonio svést zoufalému Gregoriovu jeho ženu? Dostane požadovaný úvěr? A kdo nad kým nakonec zvítězí?

Inteligentní komedie Jordiho Galcerána *Úvěr* se od roku 2013 hraje s velkým úspěchem v madridském divadle Teatro Maravillas.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PODEPSÁNO DUMAS (SIGNÉ DUMAS, 2004)

Cyril Gely, Eric Rouquette

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži

Podepsáno Dumas: Je únor 1848. Alexandre Dumas a Auguste Maquet spolu píší. Alexandre Dumas sice jejich romány a divadelní hry podepisuje, ale podíl Augusta Maquete na jejich vzniku a úspěchu je obrovský. Nicméně po celých deset let jejich vzájemné spolupráce zůstává ve stínu slavného spisovatele. Přichází revoluce roku 1848 a jejich politické názory se rozcházejí. Dochází k ostrému střetu a v tu chvíli vyvstává otázka, jaký je vlastně jejich podíl na vzniku a úspěchu jejich díla. Kdo z nich je opravdovým autorem D'Artagnana a Monte Christa. Slavný spisovatel, který nakonec svá díla podepisuje, nebo jeho spolupracovník, který možná v daleko větší míře k jejich vzniku přispívá?

Hra byla v Paříži nominována na cenu Molière 2004, a to ve třech kategoriích: Nejlepší žijící autor frankofonní oblasti, Nejlepší představení francouzské proveniencí a Nejlepší představení soukromého divadla.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VELKÝ HOLKY (LES GRANDES FILLES, 2014)

Stéphane Guérin

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: komedie

Obsazení: 4 ženy

Paní Khader – proč jdete znovu na mši paní Yvonne?

Paní Yvonne – protože toho využiju k tomu abych si koupila rumovou bábovku

Paní Zalko – hele vy jste tady já myslela že jste jinde

Paní Khader – dobře víte že ona nám každou neděli v poledne předvede své problémy s vírou

Paní Yvonne – kněží by se měli ženit mně by to přišlo normální a hygienické – nikdo mi nevymluví že tihle chlapi nemají ranní erekci a že si pak netahají za pindíky

Paní Zalko – fuj to je nechutné co říkáte (nechtě vám Jehova odpustí)

Paní Khader – můžu vám ukrást kousek bábovky

Paní Yvonne – v neděli jsem psychicky křehký člověk – jen si vemte bábovku já zavřu oči

Paní Khader – děkuju jste krásná katolička

Čtyři ženy. Čtyři ženy „pěkně od rány“. Čtyři ženy s velmi bohatou minulostí.

Paní Xenia. Paní Zalko. Paní Yvonne. Paní Khader.

Ve hře *Velký holky* sledujeme po dobu jednoho roku čtveřici žen různého vyznání, různé kultury a pocházejících z různých prostředí. Ženy čekají, navštěvují se, kritizují, nadávají, smějí se, stěžují si, chtějí, milují, nenávidí, odhalují své silné i své slabé stránky. Za svůj dlouhý život musely

čelit deportaci i imigraci, některé musely řešit problémy se sexuální odlišností, všechny se setkaly s nedostatkem lásky. Přesto je nic z toho nezastavilo, nic je nezlomilo. Nyní jsou na prahu svých životů a přijímají ho tak, jak je. Se smíchem a bez špetky lítosti. Čtveřice se k sobě ani náhodou nechová korektně, jsou na sebe drsné a ostřelují se kousavými vtípkami. A přesně takový život je...

Komedie *Velký holky* se s úspěchem hrála v pařížském Théâtre de Montparnasse.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KŘEHKÝ SOPRÁN (THE MODERATE SOPRANO, 2015)

David Hare

Velká Británie

Překlad: Hana Nováková

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 1 žena

Stárnoucí excentrický podnikatel John Christie je muž, který co si zamane, to získá. A většinou se se svými plány nedrží zrovna při zemi. Jeho žena Audrey, kterou sám nazývá křehkým sopránem, se po svatbě musela vzdát kariéry operní zpěvačky: a tak se pro ni rozhodne postavit na svém venkovském sídle v jižní Anglii operní divadlo. Nezkušenost s uměleckým prostředím plně kompenzuje svým nadšením pro věc. Ostatně v otázkách uměleckých se mu dostane zkušených poradců v podobě tří uprchlíků z nacistického Německa.

Konverzační hra je zpracováním reálných událostí kolem vzniku dnes notoricky známého operního divadla v Glyndebourne v roce 1934. Je ovšem také příběhem o síle lidské vůle a sebeobětování pro lásku i pro umění.

Hra byla poprvé uvedena v říjnu 2015 v londýnském Hampstead Theatre.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

GENERÁL (2010)

Jaroslav Jakubowski

Polsko

Překlad: Jiří Vobecký

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 3 ženy

Stejně jako na Slovensku a v České republice, kde zaznamenaly úspěch inscenace, které vznikají na téma životů kontroverzních osobností naší nedávné minulosti (např. Tiso a Husák), nevyhnulo se toto zúctování i dramatické polské. Pokud se v Polsku řekne slovo Generál, většina současníků si vzpomene na jméno Wojciecha Jaruzelského, kontroverzního generála, který jako komunistický vůdce vyhlásil v Polsku v roce 1981 výjimečný stav a tím podle mnoha historiků zabránil zopakování scénáře konce Pražského jara 1968, tedy intervenci vojsk Varšavské smlouvy. Hra Jaroslawa Jakubowského nás však přivádí do doby zcela nedávné. Generál Jaruzelský se ocitá před soudem a má se zodpovídat za své zločiny, jednak za krvavé potlačování stávek v Pomoří v roce 1970, jednak za vyhlášení výjimečného stavu v roce 1981. Máme možnost strávit s generálem poslední noc před vynesením rozsudku a ocitnout se při osobní rekapitulaci jeho života. Stejně jako v České republice v mnoha podobných případech však rozsudek nebude vynesen, soudní řízení odročeno a generál zemře, aniž by se dočkal svého rozsudku.

Premiéra se uskutečnila v Divadle Imka ve Varšavě v roce 2010 a inscenace v roce 2011 zvítězila v mnoha kategoriích na divadelním festivalu R@port ve Gdynii. Následovaly další inscenace a mnoho dalších ocenění. Pozoruhodný úspěch autora, který jako dramatik debutoval teprve v roce 2007.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HYSTERIE (HYSTERIA, 2013) ⚡😊@A

Terry Johnson

Velká Británie

Překlad: Benjamin Kuras

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 1 žena, ženský hlas

Hysterická komedie místy přecházející do frašky a prolínající tragický příběh někdejší sebevraždy Freudovy pacientky následkem jeho chybné diagnózy, který se Freudovi vrací na sklonku jeho života v londýnské emigraci. Nositelkou tragédie je mladá žena Jessica pátrající ve Freudově kartotéce po důkazech Freudova selhání, aby ho usvědčila z chyb a profesionální nedbalosti. Hlavním nositelem frašky je špatnou angličtinou blábolící Salvador Dalí, který se přišel Freudovi poklonit coby „prorokovi“ surrealismu a zároveň si od něho získat uznání, které mu Freud odpírá. Zdrojem komiky je také podivnými událostmi trvale zmatený Freudův lékař a starý kamarád Yahuda, který na poslední bolestné dny Freudova života dohlíží víc morfinem než léčbou. Téměř detektivně napínavé Jessičino vyšetřování je pravidelně přerušováno čím dál bizarnějšími nedorozuměními mezi Freudem, Dalim a Yahudou, občas zacházejícími do kritických rozborů surrealismu a psychoanalýzy, reminscencí nacismu a londýnských příprav na válku. Dramatický zvrat přichází s odhalením, že Jessica je dcera oné Freudem chybně léčené sebevražděkyně a našla důkaz, že Freud její smrt přímo zavinil popřením své základní teorie příčin neurózy. Komedie a fraška na jevišti postupně přecházejí ve stále bizarnější chování postav a surrealistické kompozice připomínající Dalihovo obrazy, během nichž se úžas nad silící dramatickou nelogičností a surreálnou nesmyslností postupně mění v závěrečné zjištění, že celá tato bláznivá událost jednoho dne a večera byla jen Freudovou surrealistickou halucinací působenou částečně výkladem snů, částečně psychanalytickým pátráním ve vlastní podvědomí, částečně senilitou a částečně morfinem.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŠRÁMY Z DĚTSTVÍ (GRUESOME PLAYGROUND INJURIES, 2016) ⚡😊@👤

Rajiv Joseph

USA

Překlad: Kateřina Holá

Žánr: romantická komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Není to typická love story. Doug a Kayleen se potkají na ošetřovně na základní škole. Ji bolí břicho a on se právě rozmlátil, když sjel na kole ze střechy školy. Během dalších třiceti let je znovu svádí dohromady nové úrazy, smrt i zlomená srdce. Rajiv Joseph vystavěl neobvyklý milostný příběh o intimitě, která mezi hlavními postavami vzniká, až když se jeden druhému otevrou a odhalí své šrámy.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PÍSNĚ OD KRAJE ŠEDÉHO MOŘE / THESE LITTLE TOWN BLUES ARE MELTING AWAY (2011)

Pipsa Lonka

Finsko

Překlad: Alžběta Štollová

Žánr: činohra – drama

Obsazení: 13 mužů, 7 žen

Aháá. Tady nám usnul muž mezi dveřmi. To je Petteri, Ailin dospělý syn. I když podobnost je nemožné postřehnout, tak naprosto rozdílné mají povahy! Petteri je básník. A opilec, to je potřeba říct zcela na rovinu. Víc pije, než píše. Petteri usnul ve dveřích svého domu. Dveře jsou s důvěrou rozevřené jaru. Něco takového se občas přihodí každému: v opilosti je s to dojít akorát k domovním dveřím, ale z předsíně do postele už ne. Pro své vyčerpání už tyhle metry nezvládne.

Přírodní katastrofa ani vyšší věk nemusí člověku bránit v radosti ze života, ani ho odrazovat od nových začátků. *Písně od kraje šedého moře / These little town blues are melting away* je cituplná dystopie, která poeticky, hořce i melancholicky představuje „celé Finsko v dramatické miniatuře“. Na pobřeží Baltského moře, v místě, které jen stěží můžeme nazvat vesnicí, žije několik lidí. Navzájem se znají jako své boty. Někteří z nich ještě mají sny. Jiní chtějí jen proplouvat životem. Domky tam jsou malé, lidé v nich velcí a v nákupním centru Štěstí se všichni stávají jen neviditelnými zákazníky. Pouze venku v přírodě se vše navrácí do pořádku. Pouze tam jsou lidé sami sebou. Jenže voda pomalu stoupá a krajina se možná nenávratně změní. Změní se i lidé v ní?

Drama *Písně od kraje šedého moře / These little town blues are melting away* sestává z třiceti dvou obrazů, v nichž je důležitá kvalita a přítomnost světla. Dialogů zůstává poskrovnu. To běžné se stává metaforou, a naopak. Osvěžujícím prvkem poklidné katastrofické komedie je neviditelná postava vyprávěče, snad anděla, který se skrývá ve scénických poznámkách. V humoru, lidskosti, promyšleném minimalismu a umně napsaných charakterech najdeme cosi z poetiky filmů Akiho Kaurismäkiho.

V českém prostředí jsou hry Pipsy Lonky zatím neznámé. Její drama *Písně od kraje šedého moře / These little town blues are melting away* bylo přeloženo do sedmi jazyků (angličtiny, němčiny, švédštiny, dánštiny, estonštiny, faerštiny a češtiny). Hra měla světovou premiéru v roce 2013 v Městském divadle v Turku a dále byla uvedena v Německu (Theater und Orchester Heidelberg) a Estonsku (Besti Draamateater). Švédské divadlo v Helsinkách ji má na svém repertoáru od února 2016. Pipsa Lonka za svou hru *Písně od kraje šedého moře / These little town blues are melting away* získala hlavní mezinárodní cenu Heidelberger Stückemarkt 2014, prestižní finskou cenu Lea 2013 za nejlepší dramatický text roku a cenu New Baltic Drama 2011 (za finskou oblast).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PIPSA LONKA (*1977)

Finská dramatička a dramaturgyně. V roce 2007 vystudovala helsinskou divadelní akademii Teatterikorkeakoulu. Věnuje se dramatické tvorbě pro děti i dospělé, píše pro divadlo a rozhlas. Ve svých hrách se zabývá vztahem člověka k umění, vnějšímu světu a hlavně k přírodě. Zajímá ji, jakým způsobem lidé v přírodě existují, bez moralizování a s humorem se dokáže ptát, co je ještě etické a lidské. Jejím doposud nejspěšnějším textem je drama *Písně*

od kraje šedého moře / These little town blues are melting away (Lauluja harmaan meren laidalta / These little town blues are melting away, 2011), které získalo cenu New Baltic Drama 2011 (za finskou oblast), prestižní finskou cenu Lea 2013 za nejlepší dramatický text roku a hlavní mezinárodní cenu Heidelberger Stückemarkt 2014. Lonka je také držitelkou ceny Prix Europa za rozhlasovou hru Varjoinen talo (Stinný dům, 2010) a ceny Prix Europa Special za rozhlasovou hru Pimeän nimi (Jméno tmy, 2014), která vyšla také knižně jako báseň v próze v nakladatelství Books North. (Foto: Jussi Kirjavainen)

TO SE NÁM STÁT NEMŮŽE (CA N'ARRIVE PAS QU'AUX AUTRES, 2015)

Nicolas Martinez, Benoit Moret

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Manželský pár přichází navštívit jiný manželský pár, aby si prohlédl jeho dům, o jehož koupi má zájem. Z počátku běžné situace se v úspěšné hře známých autorů vyvine poněkud absurdní komedie s nečekaně morbidním koncem. Komedie nabízí mimořádnou hereckou příležitost s možností improvizace, řadou inspirativních situací a množstvím humoru obsaženým již v textu hry.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

LEHMAN BROTHERS – VZESTUP A PÁD JEDNÉ RODINY (LEHMAN TRILOGY, 2013)

Stefano Massini

Itálie

Překlad: Irena Novotná

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Mayer žije v Montgomery.

Emanuel v New Yorku.

Lehman Brothers jsou dva.

*Ač je dělí tisíce kilometrů,
jako by byli jedno jediné tělo*

spojené bavlnou.

Sňatek z rozumu

mezi Montgomery a New Yorkem.

Mayer žije v Montgomery,

kde bavlna není vzácná.

Emanuel v New Yorku,

kde se bavlna mění v bankovky.

Lehman Brothers (zal. 1850) byla jednou z největších bank v USA. V roce 2008 ji zasáhlo zhroutení amerického hypotečního trhu, bankovní dům Lehman Brothers zbankrotoval a vytvořil rekordní bankrot ve výši 200 miliard dolarů. Jaká je ale historie mocné banky, po které zbyly jenom obrovské dluhy? Kdo jsou lidé stojící za značkou Lehman Brothers?

Slavný italský dramatik Stefano Massini případ Lehman Brothers studoval a analyzoval tři roky. Výsledkem jeho práce je ohromující třídílný dramatický epos *Lehman Trilogy*, který popisuje tři generace rodu

Lehmanů a vzestup a pád jejich bankovního impéria, dílo lze ale také chápat jako nekompromisní autopsii kapitalismu. Trilogie začíná v polovině 19. století, kdy tři bratři, synové jihoněmeckého židovského obchodníka, založí v Montgomery malou textilní firmu a končí o 150 let později krahem obrovského bankovního domu.

Stefano Massini zachycuje s fascinující znalostí klanu Lehmanů jejich těžký vstup do finančního světa, pomalý vzestup až na vrchol finančnictví a jejich bleskový pád až na samé dno. Massiniho trilogie je „obrovská a bezohledná“ (La Tribune de Lyon), „jeho brilantní dílo osciluje mezi Shakespearem a Brechtem“, „zachycuje stopadesátiletou historii kapitalismu ve zcela průzračném divadelním příběhu“ (Les Échos / TV).

Dramatický epos *Lehman Trilogy* je otevřeným formátem, text je rozdělen na několik částí, je chápán jako materiál pro tvůrčí práci inscenátorů. *Lehman Trilogy* se úspěšně inscenovala v Comédie de St.-Etienne (režie Arnaud Meunier), inscenace získala cenu divadelní kritiky za rok 2014 a nominaci na prestižní cenu Molière 2014. Hra se dále inscenovala v pařížském Théâtre du Rond-Point, německou premiéru měla v květnu 2015 v Staatschauspiel Dresden. Italskou premiéru měla hra v lednu 2015 v milánském Piccolo Teatro v režii slavného Luca Ronconiho. Další premiéry *Lehman Trilogy* se odehrály v Luzernu, Linzi a Hannoveru.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

STEFANO MASSINI (*1975)

Současný italský spisovatel, dramatik a režisér. Režisérskou praxi získal například jako asistent u slavného Luky Ronconiho. Dle svého názoru píše z nutnosti, aby se osvobodil. Oceňovaná hra *Ohlušující pach bílé* vyšla spolu s dalšími třemi (*Processo a Dio*, *Memorie del boia*, *La fine di Shavuoth*) v nakladatelství Ubulibri pod

titulem *Una quadrilogia* (Milán, 2006). Další sbírka divadelních her s názvem *Trittico delle gabbie* obsahuje tituly *La gabbia* (figlia di notaio), *Zone d'ombra*, *Versione dei fatti* a vyšla v tomtéž nakladatelství v roce 2009. Massini je též autorem monologu *Donna rieducabile* z roku 2007, věnovaném zavražděné ruské novinářce Anně Politovské. V roce 2013 byl Massini oceněn zvláštní cenou Premio Ubu za dosavadní přínos italské současné dramatiky, zejména za hru *Lehman Trilogy*, která se úspěšně inscenovala v zahraničí (až později v Itálii).

ÚSPĚŠNÝ ŠPANĚLSKÝ DRAMATIK JUAN MAYORGA V DILIA

DARWINOVA ŽELVA (LA TORTUGA DE DARWIN, 2008)

Juan Mayorga

Španělsko

Překlad: Jiří Kasl

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

K profesorovi současných dějin přichází na návštěvu záhadná stará žena, která o sobě tvrdí, že si ji jako želvu odvezl z Galapág Charles Darwin na palubě lodi Beagle. Nabídne profesorovi svou verzi dějin a vypráví mu, co všechno prožila: průmyslovou revoluci, obě světové války, perestrojku, pád berlínské zdi a je i svědkem současné lidské nepoučitelnosti. Podle ní se Darwin ve své evoluční teorii druhů mýlil, protože nepočítal s možnou regresí lidského rodu,

která se projevuje v podobě válečných konfliktů nebo třeba projevů lidské vypočítavosti, jejichž nositeli jsou Profesor, jeho manželka Beti a Doktor, kteří chtějí želví ženu využít sobecky ve svůj prospěch. Hra se vyznačuje zajímavými reflexemi minulosti a přítomnosti a nabízí satirický pohled na povahu druhu Homo sapiens.

Darwinova želva měla světovou premiéru 6. 2. 2008 na scéně madridského Teatro de la Abadía. Byla přeložena do několika jazyků a hrála se v Itálii, Řecku, Švýcarsku, Francii a USA.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JAZYK NA KOUSKY (LA LENGUA EN PEDAZOS, 2013)

Juan Mayorga

Španělsko

Překlad: Jiří Kasl

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Hru tvoří dialog Inkvizitora, strážce čistoty víry, a řeholnice Terezie z Ávily (1515–1582), spisovatelky, mystičky a církevní reformátorky, od jejíhož narození uplynulo v roce 2015 pět set let. Dialog se odehrává v kuchyni kláštera, který Terezie nově založila jako první dům řádu bosých karmelitánů. Postupně se vyjevuje duchovní vývoj inteligentní ženy, silné a zároveň zranitelné, která se v 16. století dostala do konfliktu s oficiálními církevními kruhy, protože se odvážila vydat vlastní cestou. Navíc budila podezření jako vnučka židovského konvertity. Autor hry se inspiroval především životopisem a korespondencí pozdější světice a učitelky církve. Krásným obrazným jazykem se snaží přiblížit její intenzivní prožívání víry, což může být inspirativní i pro lidi v dnešním sekulárním světě.

Hra měla světovou premiéru 18. 5. 2009 v Královském klášteře sv. Tomáše ve španělské Ávile. Formou scénického čtení byla v roce 2011 představena ve významné kulturní instituci Ateneo de Madrid. V autorově režii a v aktualizované podobě ji o dva roky později uvedlo madridské Divadlo Fernána Gómeze. V jubilejním roce 2015 se hrála například v Santiagu de Chile, ve španělském originále v Londýně a znovu v Ávile.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HIMMELWEG (CESTA DO NEBE) (HIMMELWEG [CAMINO DEL CIELO], 2003)

Juan Mayorga

Španělsko

Překlad: Jiří Kasl

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 2 ženy, 5 chlapců, 1 děvče

Inspirací k napsání této hry se stala návštěva delegace Mezinárodního Červeného kříže v Terezíně v roce 1944, kterou nacisté povolili, aby předvedli světu, že se zprávy o vyvražďování Židů nezakládají na pravdě.

Hra má pět částí. Zahajuje ji monolog zástupce Červeného kříže. Pak se v retrospektivě odehrávají výjevy, v nichž jsou obyvatelé města – vězňové – nuceni nacvičovat a předvádět určené role, aby před zástupcem Červeného kříže maskovali skutečné podmínky vězeňského života. V jednom z výjevů dva chlapci roztácejí káču, v jiném mladý pár hovoří o budoucnosti a v dalším si malé děvčátko hraje s panenkou, kterou učí plavat. V další části velitel tábora přijímá delegáta Červeného kříže (terezínské ghetto ve skutečnosti navštívila v červnu 1944 tříletná

delegace). Velitel pak nutí židovského vězně jménem Gershom Gottfried (tereziňský „židovský starší“ se jmenoval Paul Eppstein), aby pro delegáta zinscenoval představení o životě ve „zkrášeném“ ghettu. V závěrečné části Gershom vybízí své herce, aby se při hře „soustředili na svá gesta a slova“. Ví, že musejí ignorovat vlaky, které odvázejí vězně do míst, o nichž diváci vědí a vězňové se obávají, že jsou to tábory smrti. Samotné slovo „Himmelweg“ byl eufemismus používaný v táborech smrti k označení cesty do plynových komor.

Mayorgův vrstevnatý text se zabývá nejen historickou brutaliitou, ale zkoumá i smysl divadla života a smrti. Po úvodním monologu, odehrávajícím se několik let po události samotné, se děj hry vrací zpět a ukazuje zkoušení velmi neobvyklé hry, kdy židovským vězňům přiděluje role nacistický velitel. Při opakovaných návratech si diváci nikdy nejsou zcela jisti, zda jsou zpátky v roce 1944 nebo tady a teď, v přítomném prostoru a čase.

Španělskou premiéru měla tato hra 17. 10. 2003 v Teatro Alameda v Málaze a o rok později ji s úspěchem nastudovalo Národní dramatické centrum (CDN) na jevišti Teatro María Guerrero v Madridu. Anglická premiéra následovala roku 2005 v londýnském Royal Court Theatre a hru pak viděli i diváci v Paříži, Buenos Aires, New Yorku nebo kanadském Winnipegu.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MILOSTNÁ PÍSEŇ ALFREDA ⚡😊@ J. HITCHCOCKA (THE LOVESONG OF ALFRED J. HITCHCOCK, 2013)

David Rudkin

Velká Británie

Překlad: Dana Hábová

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů, 2 ženy

V nevědním portrétu mistra napětí střídá autor poetické pasáže (vnitřní hlas) s realistickou debatou Hitchcocka s mladším scenáristou o chystaném filmu (probírají například situaci, kdy muž sleduje záhadnou ženu – motivaci, volbu záběrů, význam barev). Ve vzpomínkách se Hitchcock vrací do dětství (panovačná matka, přísný jezuitský učitel), v předstávách se odehrává jeho komplikovaný vztah k ženám, posedlost blondýnami, vražedné i romantické touhy („Krása je krutá“). Na společný život vzpomíná i jeho žena, scenáristka a asistentka. Dějem při „natáčení“ procházejí dva asistenti režie.

S pomocí dramatické hudby, efektů i hraných výstupů cituje Rudkin ze slavných Hitchcockových hororů (Ptáci, Vertigo, Psycho apod.) Příkladem je třeba noční scéna ve spíži, kde si chce malý Alfred tajně vztít něco k snědku a přistihne jej matka (Psycho), anebo představa, v níž Hitchcock škrtní ženu kravatou (Zběsilost).

„Vtipná, chytrá, hrůzostrašná, pronikavá hra.“ The New York Times

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

GEORGES A GEORGES (GEORGES ET GEORGES, 2014)

Eric-Emmanuel Schmitt

Francie

Překlad: Jan Cimický

Žánr: manželská komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy

Postavy:

Georges, spisovatel, třicátník

Marianne, jeho okouzlující manželka

Doktor Galopin, lékař a škůdce

Krevetka, lehká dívka

Královna z Batavie

Hercules Chochotte, mladičkův tajemník

Autor se v této hře vrací ke své dávné lásce, divadelnímu mágovi Georgu Feydeauovi a jeho „obráceným tragédiím“ a snaží se tohoto nejhranějšího francouzského divadelního autora přiblížit současnosti. A to i v jeho rčení, že „Když je přítomnost nějaké postavy na jevišti nevhodná, je třeba ji okamžitě nechat vstoupit na scénu.“

Hra se odvíjí po několika letech společného manželského života, kdy se Marianne a Georges vyloženě nesnášejí. Marianne lituje, že Georges není již naivně zamilovaný jako v prvních letech, on zase sní o manželce živočišnější. Díky doktoru Galopinovi, psychiatrovi, specializujícímu se na elektromagnetismus, získá každý z nich to, o čem sní... a musí to oba, jeden před druhým, skrýt! Bláznivý sen začíná. V pařížském bytě, na velvyslanectví Batavie, všude bouchají dveře a šest osob se vzájemně honí a pronásleduje, skrývá i hledá. Vskutku komedie jako z pera slavného Feydeaua...

Komedie *Georges a Georges* se od 22. srpna 2014 úspěšně uvádí v divadle Theatre Rive Gauche v Paříži.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HEISENBERG (2015)

Simon Stephens

Velká Británie

Překlad: Kateřina Holá

Žánr: komedie

Obsazení: 1 muž, 1 žena

„Je tohle snad ta nejzvláštější věc, kterou kdy v dějinách dva lidi udělali?“

Při spěchu na přeplněném londýnském nádraží Georgie zahlédne Alexe – muže, který je o dost starší než ona. Impulzivně ho políbí na krk. Nečekané setkání vtáhne dva cizí lidi do fascinující hry, která má navždy změnit jejich životy. Nová hra Simona Stephense *Heisenberg* pracuje s Heisenbergovým principem nahodilosti, aby na jevišti zprostředkovala něco tak nepředvídatelného a často i komicky nesourodého jako jsou mezilidské vztahy. Netradiční romance bez přehnaných nároků na scénu nabízí výjimečné příležitosti pro dva herce.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BROKEN HEART STORY (2011)

Saara Turunen

Finsko

Překlad: Alžběta Štollová

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy, kompars

Ano, trochu jsme se pohádaly. Jako spisovatelku mě totiž zajímá politika. Píšu jen o závažných tématech, jako je kapitalismus a smrt. Měla jsem v plánu napsat stěžejní politický kus. Ale ji

to vůbec nezajímalo. Jenom si kroutila vlasy. Snad chápete, že něco takového jsem nemohla akceptovat.

Za jakých podmínek může člověk tvořit a milovat? Hlavní hrdinkou *Broken Heart Story* je cynická spisovatelka s knírkem, která ztratila svoji duši. Umělkyni bez citů a ženskosti zajímají jen velká a bezútesná témata. Ovšem bez duše, která se zdá být jejím přesným opakem, ani o těchto tématech nedokáže psát tak, aby ji to uspokojovalo. Úzkost a nedůvěra probleskuje vnitřním světem duše i spisovatelky, dokud se obě znovu nestřetnou. Ve hře rezonují faustovské, kafkovské a pygmalionské motivy, podobizna umělkyně je zároveň obrazem celé společnosti. Kdo je objektem a kdo subjektem jednání a dění? Může divadlo změnit skutečnost? Jaký význam má samostatnost bez lásky? A jaký význam má láska vykoupená ztrátou vlastní osobnosti?

Broken Heart Story je současné finské drama navazující na tradici antické tragédie (mj. aktivní přítomností sboru) a hlásí se k filmové estetice snímku *Pretty Woman* a děl Davida Lynche. Hra nabízí zajímavý pohled na gender, pop-kulturu, historii divadla a literatury. Pro text je příznačný básnický, místy naivní (a proto troufalý) jazyk a ostře se měnící nálady.

V roce 2012 bylo drama *Broken Heart Story* vybrané do německého katalogu 119 Best Contemporary European Plays. Hra byla přeložena do osmi jazyků (angličtiny, němčiny, dánštiny, litevštiny, řečtiny, portugalské, španělštiny a češtiny). Na základě části *Broken Heart Story* vzniklo hudebně-literární pásmo *Broken Heart Fragments* (2014), které zaznělo na Hudebních slavnostech ve finském Turku v podání sopranistky Kate Royal a herečky Laury Birn.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

DLOUHÁ VÁNOČNÍ CESTA DOMŮ (THE LONG CHRISTMAS RIDE HOME, KOMEDIE)

Paula Vogel

USA

Překlad: Lenka Kapsová

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 3 ženy, 6 loutkovodičů, 1 hudebník

Nová hra známé americké autorky (*Shakers*, přel. do češtiny jako *Barmanky; How I Learned to Drive*, Pulitzerova cena za literaturu) je zajímavým experimentem, jak představit jednající postavy prostřednictvím jejich uvažování v napjaté situaci. Celý příběh je zarámován jednou lehce klaustrofobní cestou pětičlenné rodiny na vánoční svátky k babičce. Tato cesta autem se každý rok opakuje a všem je vždy stejně protivná. Autorka rozehrává jednotlivé situace tak, že prolíná vnitřní monology postav (vedle herců jsou zde loutky v životní velikosti, představující děti) s jejich vzájemným dialogem.

Tato hra měla na nedávno premiéru ve Vineyard Theatre na Off-Broadway v New Yorku a setkala se s velkým ohlasem.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

BALLYTURK (2014)

Enda Walsh

Velká Británie

Překlad: Ester Žantovská

Žánr: Činohra

Obsazení: 3 muži

Uprostřed čtyř stěn, mimo čas a prostor, dva muži (1 a 2) vyplňují čas bizarními každodenními rituály, dojemně filosofující konverzací, založenou na jazykových hrátkách, a převtělováním v obyvatele vesnice Ballyturk. Kdo jsou, kde jsou a co se skutečně rozkládá za hranicemi jejich současného „vězení“?

Lecčíms připomínají dva klauny/akrobaty či Beckettova Vladimira a Estragona, čekající na Godota. Ten se ovšem ve Walshově hře objevuje v podobě muže č. 3, který jednomu z dvojice nabízí únik ven – únik, který znamená jak skutečný život, tak smrt...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

PIVO A ŽENY (BIER FÜR FRAUEN, 2003)

Felicia Zeller

Německo

Překlad: Zuzana Augustová

Žánr: Činohra

Obsazení: variabilní

JEDNY Z NEJKLIDNĚJŠÍCH VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ NA SVĚTĚ

a jak se pořád máš?

co se tak pitomě ptáš mám se naprosto na hovno co jinýho, už měsíce se mám na hovno, přece ses mě ptala zrovna před nedávnem, jak se pořád mám a já ti už tenkrát řekla, že na hovno. co jinýho.

a jak se máš ty?

taky na hovno.

Ženy. Deprese. Alkohol. Na tuto tematiku se zaměřuje ve své hře *Pivo a ženy* oblíbená německá dramatička Felicia Zeller.

Zeller poetickým způsobem přebásňuje rozhovory silně opilých žen. Přináší nám zprávy ze stavu střední až těžké intoxikace alkoholem. Řeč nebo spíše pokusy o ni praskají a rozplývají se jako mýdlové (pivní?) bubliny. Zeller ukazuje alkoholičky jako moderní tragické antihrdinky: Ženy se snaží bojovat proti neschopnosti vzpomenout si (na cokoli), pokouší se udržet myšlenky na uzdě (nejde to) nebo se je snaží alespoň chvíli sledovat, než se zcela rozplynou. Alkoholičky své myšlenky nenalézají, jen černé díry ve své hlavě, zažívají beznadějná nedorozumění a padají do depresí.

Scénické čtení hry *Pivo a ženy* se konalo 19. 1. 2016 ve Východočeském divadle Pardubice (Malá scéna ve dvoře Pardubice) v rámci cyklu INprojekty (Malé inscenační projekty světových novinek).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MĚSTO MOŘE HOŘE (KASPAR HÄUSER MEER, 2008)

Felicia Zeller

Německo

Překlad: Jitka Jilková

Žánr: činohra

Obsazení: 3 ženy

SILVIA: Já musím něco dělat, ty musíš něco dělat, my všichni musíme. Tady to není žádný supermarket, kde je, když zase jednou přijdu třicet vteřin po osmé a chci si koupit něco k jídlu, hned už POZDĚ, jděte prosím ihned domů, POKLADNA JE ZAVŘENÁ, když přitom pokladní ještě sedí u kasy, ale už nekasíruje. Taková situace je pro mě k vydržení jen proto, že své povolání, JÁ SVĚ POVOLÁNÍ MILUJU, i když občas přijdu domů bez nákupu! Chodím tam, kam jinak nikdo, JO, VY MĚŠTÁCI, co se po konci směny už jen válíte na kanapi! Kdybys tak ty se svým vypaseným ksichtem, co říká mám-po-šichtě-říkejte-si-co-čcete-ale-já-po-osmé-nikdy-neppracuju, ty kdybys věděla, ty fífleno, ty kdybys s tím svým DNESKA JDETE POZDĚ věděla, že já jsem, než jsem se hnala do tohohle blbýho krámu, že jsem dostala dítě z absolutního pekla, DÍTĚ, KTERÉ BYLO BEZ SEBE STRACHEM A BOLESTÍ, SOTVA SE HO ČLOVĚK DOTKNUL, ale to samozřejmě neřeknu. Tohle je má zcela osobní oslava mesiášství! Má zcela osobní oslava mesiášství! A tu, tu si oslavím úplně sama!

Kašpar Hauser současnosti se jmenuje Dennis, Lisa, André, Chantal, Kevin, Lea-Marie nebo Jessica. Jejich rodiče se zabarikádovali v neviditelných bytech na periferii našich měst a v sociálním chaosu naší společnosti ztratili spojení se světem, s jehož tempem už nedokážou držet krok. Za to však musí pykat jejich děti. Jsou zanedbávány, bity, týrány,

vražděny. Deníky hlásí den za dnem tyto nepopsatelné případy. Otázka, která se pokaždé nabízí, zůstává stejná: Co tomu mohlo nebo mělo zabránit? Kde byli sociální pracovníci, kde byly kompetentní osoby? Jako kdyby šlo na kohokoli z nich tak jednoduše svalit odpovědnost.

Oceňovaná německá autorka Felicia Zeller napsala svou hru na zakázku divadla ve Freiburgu a po řadě režerší zaměřených na každodenní pracovní i osobní život německých sociálních úřadů. Naslouchala názorům jejich zaměstnanců, jejich pracovním problémům i osobním příběhům a pozorovala jejich věčný zápas o čas. To vše přenesla do své hry, která se odehrává v kanceláři trojice zcela přepracovaných a téměř vyhořelých sociálních pracovníků: čerstvé absolventky odborné školy a matky čtyřleté dcery Aniky, zkušené Barbary, která se v branži pohybuje již 20 let a „nestíhající“ Silvie. Na konkrétním příkladu jednoho jejich pracovního dne odhaluje systémovou chybu sociální péče týkající se zejména vlastních odborníků na tuto problematiku: společnost, která nemá čas na svůj vlastní dorost.

Hra sestává ze souvislého toku promluv, v nichž postavy střídají osobní komentáře s citacemi z vlastních reportů o zpracovávaných případech. Napětí vyplývá z věčného kolotoče: strachu z toho, že se ke svým případům dostanou příliš pozdě, úzkostlivého dodržování předpisů, hledání energie k permanentnímu osobnímu angažování se a zvládání běžného života.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

NEPŘELOŽENÉ HRY TERRYHO PRATCHETTA V DILIA

TERRY PRACHETT (VELKÁ BRITÁNIE)

Narodil se v Beaconsfieldu v anglickém hrabství Bucks, své vzdělání připisuje High Wycombe Technical High School a Beaconsfieldské veřejné knihovně. Po odchodu ze školy v roce 1965 získal práci v místních novinách Bucks Free Press a později působil v několika dalších regionálních novinách v jihozápadní Anglii včetně Western Daily Press a Bath Chronicle. V tomto novinářském období byl vyslán udělat interview s Petrem Bander van Durenem, jedním z ředitelů malého vydavatelství, kde právě vycházela nová kniha. V průběhu rozhovoru se zmínil, že sám napsal knihu *The Carpet People* (česky *Kobercové*). Ta byla nakonec vydána v roce 1971 a slavnostně představena v oddělení koberců obchodního domu Heal's na Tottenham Court Road v Londýně. V roce 1980 se Pratchett stal tiskovým mluvčím elektrárenské společnosti Central Electricity Generating Board, kde v jeho působnosti bylo několik

jaderných elektráren. Později vtipkoval o tom, že předvedl svůj smysl pro dokonalé načasování, protože změna zaměstnání následovala brzy po jaderné katastrofě v Three Mile Island v Pennsylvánii v USA. Práci pro CEGB opustil v roce 1987, kdy začal vydělávat víc peněz příležitostným psaním. Od roku 1998 je držitelem řádu za zásluhy o Britské království za službu literatuře. Se sobě vlastní ironií to komentoval prohlášením ve smyslu „mám podezření, že ‚službu literatuře‘ prokážu, když se zdržím dalších pokusů nějakou napsat“. V roce 1999 mu byl udělen čestný doktorát literatury na universitě ve Warwicku. Ke konci roku 2007 bylo Pratchettovi diagnostikováno onemocnění Alzheimerovou chorobou.

Nejznámějším dílem Terryho Pratchetta je fantasy cyklus *Kouzelná Zeměplocha*, jenž paroduje hrdinskou fantasy stejně jako současné nejen britské realie. Tento cyklus ze země, plující vesmírem na krunýři obří želvy a zalidněné čarodějnicemi, trolly, trpaslíky či upíry, momentálně čítá 35 knih, několik z nich se dočkalo i divadelní verze díky Pratchettovu dvornímu dramaturgovi, Stephenu Briggsovi.

DÁMY A PÁNOVÉ (LORDS AND LADIES)

Terry Pratchett, Irana Brown

Velká Británie

Žánr: komedie

Obsazení: 11 mužů a 10 žen

Elfové nejsou vždycky hodní. A ti ze světa Úžasné Zeměplochy považují lidi za nižší tvory, téměř na úrovni zvířat a podle toho s nimi také hodlají zacházet. Chtějí k tomu využít svou telepatickou

schopnost ovládat lidskou mysl. V boji proti nim jsou Lancredské čarodějnice v čele s Babi Zlopočasnou jedinou nadějí na záchranu Zeměplochy.

Svižná a napínavá adaptace úžasně vtipné novely Terryho Pratchetta se odkazuje k Shakespeareově *Snu noci svatojánské* a zve diváky na výpravu do jím dobře známého fantastického světa.

Text anglického originálu je v dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

JOHNNY A MRTVÍ (JOHNNY AND THE DEAD)

Terry Pratchett, Stephen Briggs

Velká Británie

Žánr: komedie

Obsazení: variabilní

Johnny zjišťuje, že má schopnost vidět mrtvé. Může s nimi i mluvit – i k velkému překvapení jeho zemřelých přátel. Když se roznese zpráva, že se město chystá postoupit hřbitov developerům, na hřbitově zavládne panika. Mrtví se stěhovat nechtějí a jsou pro to ochotni leccos podniknout. Bohužel, jejich svět je nehmotný, a tak si musí vypomoci telekinezí a podobnými metodami, které fungují v obou světech, jako třeba telefony, televize a počítače. A Johnny, který se jim rozhodne pomáhat, zjišťuje, že na světě (i v podsvětí) jsou věci, za které stojí za to bojovat.

Divadelní adaptace úspěšné novely Terryho Pratchetta.

Text anglického originálu je v dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

PÁTÝ ELEFANT (THE FIFTH EPEHANT)

Terry Pratchett, Stephen Briggs

Velká Británie

Žánr: komedie

Obsazení: variabilní

Samuel Elánus je vyslán do divokého, mrazivého Überwaldu, který se vyrovná i pověstné Transylvanii. Má zde dohodnout pro Ankh-Morpork stabilní přísun tuku, který trpaslíci těží v místě, kde prý dopadl mýtický pátý elefant. Na své straně má mluvícího psa a reformovaného upíra.

Samuel Elánus možná dorazil jako ankh-morporcký vyslanec, ale brzy zjistí, že vše není tak, jak se mohlo zdát. Nyní je z něj psanec a uprchlík, uprostřed ledových lesů v ušmudlaných kalhotech Strýčka Váni a je pronásledován fašistickými vlkodlaky, kteří rozhodně podle pravidel nehrají.

Text anglického originálu je k dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

PODIVNÝ REGIMENT (MONSTROUS REGIMENT)

Terry Pratchett, Stephen Briggs

Velká Británie

Žánr: Komedie

Obsazení: variabilní

Apolena se vydává za muže, aby mohla naverbovat a najít svého ztraceného bratra. Musela se jím stát ze dne na den. Ustříhnout si vlasy a začít nosit kalhoty byla ještě hračka. Ale naučit se prdět a říhat před lidmi a chodit jako orangutan zabere ještě hodně času...

A teď se Apolena ocitla ve válce bez jakéhokoliv tréninku a nepřítel už je jí i ostatním rekrutům v patách. Jedinou výhodou na jejich straně je ten nejmazanější seržant v pluku. Upír žíznicí po dobré kávě a vždy připravený uspnout si ruce v boji. Aby však ve válce uspěli, musí využít všech zdrojů Podivného regimentu.

Text anglického originálu je k dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

PRAVDA (THE TRUTH)

Terry Pratchett, Stephen Briggs

Velká Británie

Žánr: komedie

Obsazení: variabilní

Stala se vražda! Údajně.

Mikuláš ze Slova je první zeměplošský investigativní novinář. Nestál o to, ale náhoda tomu chtěla. Zatímco však plní stránky svými reportážemi o setkáních místních spolků a fotografiemi vtípně tvarované zeleniny, temné síly ankh-morporkské společnosti jsou pomalu na vzestupu a plánují sesadit vedení města, tedy Lorda Vetinariho.

Naštěstí má však Mikuláš svého zvěda. Nemůže to být mluvčí pes, protože psi přece nemluví. Je znám pouze pod jménem... Gaspoda.

Text anglického originálu je v dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

ZASLANÁ POŠTA (GOING POSTAL)

Terry Pratchett, Stephen Briggs

Velká Británie

Žánr: komedie

Obsazení: variabilní

Vlahoš von Rostret byl jeden z nejslavnějších podvodníků a zlodějů, dokud nebyl nucen udělat snad největší životní rozhodnutí: nechat se pověsit nebo postavit zmírající ankh-morporkský poštovní servis zpět na nohy.

Může kriminálník uspět v šíleném poštovním světě, v němž již selhali a zahynuli i poctiví muži? Možná, že je to jediná šance vykoupit se pro toho, kdo je připravený jít za hranici očekávaných služeb.

Text anglického originálu je k dispozici v DILIA. V případě zájmu promptně zajistíme překlad.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

2. 10. 2015
Teatro Avenida Buenos Aires
Antonín Dvořák
RUSALKA
opera

3. 10. 2015
Národní divadlo Brno
Leoš Janáček
JEJÍ PASTORKYŇA
opera

9. 10. 2015
Severočeské divadlo Ústí n.L.
Georges Bizet
**LOVCI PEREL / LES
PECHEURS DE PERLES**
opera

10. 10. 2015
Jihočeské divadlo České
Budějovice
Franz Lehár
**ZEMĚ ÚSMĚVŮ / DAS LAND
DES LÄCHELNS**
opereta

15. 10. 2015
Národní divadlo
moravskoslezské Ostrava
Bohuslav Martinů
**TŘI PŘÁNÍ ANEB
VRTKAVOSTI ŽIVOTA**
opera

16. 10. 2015
Moravské divadlo Olomouc
Jacques Offenbach
RYTÍŘ MODROVOUS
opereta

22. 10. 2015
Národní divadlo Praha
Igor Stravinskij, P. I. Čajkovskij
SLAVÍK, JOLANTA
opera

13. 11. 2015
Moravské divadlo Olomouc
Sergej Rachmaninov, Fryderyk
Chopin, Robert Balogh
DÁMA S KAMÉLIEMI
balet

14. 11. 2015
Divadlo J. K. Tyla Plzeň
Sergej Prokofjev:
ROMEO A JULIE
balet

25. 11. 2015
Východočeské divadlo
Pardubice
Bertold Brecht, Paul Dessau
**KAVKAZSKÝ KRÍDOVÝ
KRUH**
činohra

3. 12. 2015
Národní divadlo Praha
P. I. Čajkovskij
**LOUSKÁČEK A MYŠÁK
PLYŠÁK**
balet

4. 12. 2015
Opera Povera Brno
Grigorij Frid
DENÍK ANNY FRANKOVÉ
opera

4. 12. 2015
Národní divadlo Brno
Bedřich Smetana
HUBIČKA
opera

6. 12. 2015
Slezské divadlo Opava
Vlastimil Hála, Jan Rychlík, Jiří
Brdečka
LIMONÁDOVÝ JOE
muzikál

16. 12. 2015

Divadlo Semafor

Burton Lane

DIVOTVORNÝ HRNEC /

FINIAN'S RAINBOW

muzikál

17. 12. 2015

Národní divadlo

moravskoslezské Ostrava

Richard Heuberger

PLES V OPEŘE

opereta

17. 12. 2015

Národní divadlo Praha

Michael Gordon, David Lang,

Julie Wolfe

LOST OBJECTS

oratorium

NABÍZÍME

Hudebně – dramatická díla

LOUSKÁČEK A MYŠÁK PLYŠÁK

Petr Iljič Čajkovskij

balet

Sezonu 2015/2016 zahájil Balet Národního divadla světovou premiérou Louskáček a Myšák Plyšák v nové inscenaci Petra Zusky. Legendární pohádka, která vyrůstá z příběhu E.T.A. Hoffmana, a kterou přepracoval v baletní libreto Marius Petipa měla premiéry 3. a 4. prosince 2015 v Národním divadle.

JEJÍ PASTORKYŇA

Leoš Janáček

opera

Novou inscenací opery Její Pastorkyňa oslavilo Národní divadlo Brno 50. výročí otevření své největší budovy, která nese jméno skladatele Leoše Janáčka. Režisérem inscenace byl Martin Glaser v hudebním nastudování dirigenta Marko Ivanoniče. Premiéra byla na programu 3. října 2015.

NACHTAUSGABE

Peter Ronnefeld

opera

V drážďanské znovuoctvřené Semperoper proběhla 15. října premiéra nově nastudované opery Nachtausgabe. Byla provedena v původní verzi opery piccolo. Skladateli Peteru Ronnefeldovi bylo dvacet let, když skládal svoji komorní operu o 5 scénách. Ronnefeld učil v té době na Mozarteu v Salcburku a operu napsal především za účelem studia svých studentů na Mezinárodní letní akademii. Přestože se jedná o moderní operu buffa, její téma je nadčasové – příběh o drbech a tlachání v bulvárním tisku a o skandálech zúčastněných čtenářů.

ZEMĚ ÚSMĚVŮ / DAS LAND DES LÄCHELNS

Franz Lehár

opereta

Jihočeské divadlo představilo v premiéře 10. října 2015 operetu Země úsměvů Franze Lehára. Už za skladatelova života se tradoval vtipný bonmot: existují tři „zpívané“ jevištní žánry – opera, opereta a Lehár. Zejména v pozdní fázi své tvorby jeho díla, v nichž láska hraje rozhodující úlohu, zdaleka nekončí vždy obvyklým „happyendem“. Taková je i jeho Země úsměvů premiérovaná roku 1929 v Berlíně, která vznikla přepracováním starší operety Žlutá kazajka (Die gelbe Jacke). Jde o příběh střetu dvou odlišných kultur zasazený do Číny v období vlády císařony Cch' - si (1861–1908). Jeho téma vyjadřuje čínská moudrost: „Pták může milovat rybu, ale kde budou mít domov?“. Autorem hudebního nastudování byl Jan Bubák a v režii Dagmar Hlubkové.

TŘI PŘÁNÍ ANEB VRTKAVOSTI ŽIVOTA

Bohuslav Martinů

opera

Tři přání napsal Bohuslav Martinů na sklonku dvacátých let 20. století, kdy pod vlivem jazzového opojení zvolil velice netradiční nástrojové obsazení – symfonický orchestr s klavírem, dvěma saxofony, jazzovou flétnou, flexatonem, banjem a akordeonem. Navíc se pokusil o propojení opery s médiem němému filmu. Formu „divadla na divadle“ přetvořil ve filmové natáčení provokativního dadaistického příběhu.

Příběh o víle, která plní mrzutému stárnoucímu páru jejich rozmařilá přání, se začne v úvodu natáčet jako film a posléze je promítán na plátno. Zjistíme přímo na jevišti, že paralely mezi zobrazovaným osudem hlavních postav opery a osobním životem herců nejsou čistě náhodné. Premiéra pod taktovkou Jakuba Kleckera, ve scéně Daniela Dvořáka a v režii Jiřího Nekvasila proběhla 15. října 2015.

SAMSON ET DALILA

Camille Saint-Saëns

opera

Stejně jako u mnoha francouzských oper 19. století chyběla i u nejspěšnější inscenační tvorby Camilla Saint-Saëns „Samson et Dalila“ kritická edice. Představení byla prováděna ze starých vydání notového materiálu. Tento problematický stav napravil New Bärenreiter Edition pod vedením muzikologa Andree Jakoba. Hudební text byl pečlivě připraven jak z hudebního tak literárního hlediska. První koncertní provedení, za užití nového kritického vydání, bylo 29. listopadu 2015 v Theater Basel pod vedením nového šéfdirigenta Erika Nielsena.

KOUZELNÁ FLÉRNA (THE MAGIC FLUTE)

W. A. Mozart

opera

17. října 2015 proběhla premiéra opery Kouzelná flétna ve verzi pro děti přepracované skladatelem Alexandrem Krampe. Opera se konala v Teatro alla Scala pod taktovkou Min Chunga. Durata je 70' minut.

RYTÍŘ MODROVOUS

Jacques Offenbach

opereta

Předloha operety je poměrně děsivá. Podivný šlechtic postupně zavraždí pět svých manželek a šíří kolem sebe hrůzu, než se mu stane osudnou šestá manželka, hrubozrná venkovanka Boulotka. Offenbach pojal povídku Charlese Perraulta jako vtipnou a veselou frašku, plnou zdravé lidovosti a francouzského espritu. Inscenace v režii Václava Málka a hudebním nastudování Tomáše Hanáka měla premiéru 16. října v Moravském divadle Olomouc.

MORGEN UND ABEND

Georg Friedrich Haas

opera

13. listopadu 2015 proběhla premiéra nové opery Georga Friedricha Haase „Morgen und Abend“ na libreto Johna Fosseho. Příběh vypráví o jednoduchém člověku, rybáři Johanovi. Na podzim svého života vzpomíná na dva lidi, kteří nejvíce ovlivnili jeho život – manželka a jeho velký přítel

Peter. Oba již dávno zemřeli. Johan touží, aby přišel konec tohoto dne. Následující den ho přijde zkontrolovat jeho dcera a najde ho mrtvého. Obsazení – sóla, sbor, orchestr. Durata opery 90 minut.

DÁMA S KAMÉLIEMI

Sergej Rachmaninov, Fryderyk Chopin, Robert Balogh

balet

Alexander Dumas mladší napsal v roce 1848 částečně autobiografický román o nešťastné lásce kurtizány Marguerite a jejího milence Armanda. Baletní adaptaci na hudbu Sergeje Rachmaninova (části z Koncertu pro klavír č.2, c-moll, Koncertu pro klavír č.1, fis-moll, Symfonie č.2, e-moll a Rapsodie na Paganiniho téma op. 43) a Fryderyka Chopina (Klavírní koncert č.1, e-moll op.11) uvedl režisér a choreograf Robert Balogh v premiéře 13. listopadu v Moravském divadle Olomouc.

VĚC MAKROPULOS

Leoš Janáček

opera

Universal Edition Wien vydala kritické vydání opery Leoše Janáčka Věc Makropulos. Vydání zahrnuje veškeré dochované prameny, Janáčkovy záměry na dobře podložené vědecké bázi. Autograf partitury byl srovnán se třemi kopiemi pořízenými pod dohledem skladatele. Kromě toho nové vydání obsahuje cenné poznámky z praxe od renomovaného dirigenta Janáčkových oper Sira Charlese Mackerrase. Premiéra za užití nové kritické edice proběhla ve Vienna State Opera 13. prosince 2015 pod taktovkou Jakuba Hruší v nové produkci Petera Steina.

PLES V OPEŘE

Richard Heuberger

opereta

Na závěr roku 2015 připravilo Národní divadlo moravskoslezské nejslavnější operetu Richarda Heubergera Ples v opeře. První a zároveň nejspěšnější operetní dílo rakouského skladatele Richarda Heubergera mělo světovou premiéru v roce 1898 ve Vídni a ihned se zařadilo mezi největší skvosty světového operetního repertoáru, a to jak díky výtečné komediální zápletce, tak pro svou nádhernou hudbu včetně nejnámější melodie – „Im Chambre Séparée“. Premiéra 17. prosince 2015 proběhla v hudebním nastudování Karola Kevického v režii Janky Ryšánek-Schmiedtové.

LOST OBJECTS

Michael Gordon, David Lang, Julie Wolfe

oratorium

Opera Národního divadla uvedla na Nové scéně premiéru oratoria Lost Objects, jehož autory jsou členové newyorské formace Bang on a Can – Michal Gordon, David Lang a Julia Wolfeová. Autorkou libreta je Deborah Altmanová. Dílo řazené k postminimalismu, založené mimo jiné na opakování hudebního motivu, se představilo ve vizuální režii Michaela Bielického a Kamily B. Richterové 17. prosince 2015. David Lang uvedl k textu: „Vytvořili jsme seznam všech možných věcí, které jsou ztraceny. Některé jsou velmi obyčejné – ztracené klíče, ponožky, členové rodiny, ale některé jsou také duchovní a metafyzické. Ztracené jazyky, ztráta schopnosti pamatovat si, ztracení badatelé, ztracená místa, ztracené technologie. Je to boj pamatovat si místa, kde jsme byli. Lost Objects vypovídá o tom boji“.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

HELGA HOŠKOVÁ WEISSOVÁ PREZENTUJE SVOU KNIHU „DENÍK 1938–1945. PŘÍBĚH DÍVKY, KTERÁ PŘEŽILA HOLOCAUST“ V MILÁNĚ

V rámci Mezinárodního dne památky obětí holocaustu se v Miláně uskutečnilo setkání s Helgou Hoškovou Weissovou, českou akademickou malířkou a spisovatelkou, jež se ve své tvorbě věnuje výhradně tématu holocaustu, který sama jakožto terezínské dítě zažila. U příležitosti setkání s autorkou proběhla i prezentace její knihy *Deník 1938–1945*, jež byla v roce 2013 přeložena do italštiny pod názvem „Il diario di Helga“. Setkání s autorkou spolu s představením knihy se konalo 28. ledna 2016 v Českém centru Milán.

Deník Helgy Hoškové Weissové je autentickým svědectvím dívky z pražské židovské rodiny, která přežila hrůzy druhé světové války. Stejně jako v případě Deníku Anny Frankové jde o dílo mezinárodního významu, jež se stane součástí paměti lidstva. Knihu doprovázejí ilustrace zobrazující každodenní život v Terezíně a vše, co Helga viděla a prožila. Helžin tatínek byl zavražděn v Osvětimi, Helga i její maminka jako zázrakem přežily

pobyt v Osvětimi, Freibergu a Mauthausenu i náročnou cestu zpátky domů do Prahy, kde i po válce zůstaly žít. Helze bylo patnáct a půl, když do deníku dopsala všechny své zážitky od odjezdu z Terezína.

Dílo bylo přeloženo do mnoha světových jazyků. V češtině vyšel *Deník 1938–1945* s podtitulem „Příběh dívky, která přežila holocaust“ v roce 2012 v nakladatelství Jota, které Hoškové Weissové umožnilo zachovat slova a sloh takový, jakým tehdy psala, a doplnit text jejími ilustracemi. Nakladatelství nyní chystá k vydání další dílo autorky a jejího otce *I viděl Bůh, že je to špatné* vycházející z autentických zážitků života v Terezíně.

Vedle písemného svědectví holocaustu je Helga Hošková Weissová i autorkou kreseb z Terezína. Kromě České republiky vystavovala svá díla na četných výstavách v Rakousku, Švýcarsku, Německu, Itálii a ve Spojených státech. Za svou celoživotní tvorbu byla v roce 1993 vyznamenána udělením čestného doktorátu na Massachusetts College of Art and Design v Bostonu. V roce 2009 jí byla za její tvorbu udělena medaile Josefa Hlávky a 28. října 2009 jí byla Václavem Klausem udělena medaile Za zásluhy.

Rozhovor

NIVES VIDRIH

Žije v Lublani. Věnuje se překladu poválečné české prózy, poezie, esejsatiky, rozhlasových a divadelních her. Absolvovala slovinštinu a srovnávací literaturu na Filozofické fakultě univerzity v Lublani, kde získala později profesuru. Pracovala na FF Univerzity Karlovy v Praze jako lektorka slovinštiny a dále pro slovinštinou televizi RTV Slovenija a deník *Delo*. Od poloviny 90. let je na volné noze. Do slovinštiny převeďla na čtyřicet knižních titulů, mezi nimi práce klasiků, jako Václav Havel, Egon Hostovský, Bohumil Hrabal, Josef Škvorecký, Ludvík Vaculík nebo Jan Werich, i díla novějších jmen české literatury.

Uměla jsi česky, než jsi šla studovat bohemistiku?

Neuměla. A ani jsem bohemistiku nestudovala, ten obor u nás existuje teprve od roku 2004. Studovala jsem slovinštinu a srovnávací literaturu a v rámci studia svého mateřského jazyka jsem v prvním ročníku měla povinný slovenský lektorát. Češtinu jsem si vybrala spíš náhodou, ale potom jsem si zapsala nepovinnou češtinu a chodila jsem na ni až do konce svého studia. Měli jsme vynikající lektorku z Prahy, dr. Helenu Polákovou, která vedla také překladatelský kurs. Díky ní jsem tenkrát začala překládat.

Četla jsi nějakého českého autora, jehož tvorba napomohla tvému rozhodnutí, že se budeš věnovat české literatuře?

Už brzy mne velmi zaujal Bohumil Hrabal, stal se tak říkajíc mým osudovým autorem, přeložila jsem pět jeho knížek. Než jsem ho začala překládat, byl u nás vydán jen jeden jeho překlad, a ten navíc nebyl zrovna povedený, bohužel. Miluji *Příliš hlučnou samotu*, zatím jsem kromě této zajímavé knihy přeložila ještě díla *Obsluhoval jsem anglického krále*, *Postřižiny*, *Svatby v domě*. Za překlad výboru z jeho textů, kam jsem zařadila *Taneční hodiny pro pokročilé*, *Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet* a povídky: *Perlička na dně*, *Pábitelé a Slavnosti sněženek* jsem v roce 2009 dostala cenu Sovretova nagrada, slovinskou národní překladatelskou cenu.

Kolik knih jsi přeložila a která byla pro tebe nejobtížnější?

Přeložila jsem čtyřicet devět knih z češtiny, až na jednu je to beletrie, převážně romány. Většinu z nich jsem slovinským nakladatelstvím navrhovala sama, nebylo to tak, že by si knihu redaktoři sami našli a na mě se obrátili, abych jim ji přeložila. Teď překládám padesátý – jubilejní – titul: *Stanice Tajga* od Petry Hůlové.

Nejobtížnější pro mne určitě nebyl Bohumil Hrabal – v Česku se mě často ptají, jak překládám Hrabala, když jde o tak mimořádně náročného autora, ale tento autor se mi zrovna překládá jedna báseň, asi to bude to souznění... Hůř se mi překládala jedna česká autorka, jejíž jméno si ponechám pro sebe, překládala jsem ji totiž na zakázku. Možná to bylo tím, že jsem si její knihu sama nevybrala a také to nebyla moc kvalitní literatura.

Je pro tebe snadnější překládat autora, kterého osobně neznáš (třeba už nežijícího), nebo současného autora, s nímž můžeš jeho slova i pocity konzultovat?

Na tom ani tak nezáleží. Každopádně se musím do toho autora vžít, cítit s ním.

Právě jsem dokončila výběr z díla Vladimíra Holana a přeložila to, což byla obrovská, ale velmi potěšující, nádherná práce. Když překládám jakéhokoli autora, komunikuju s ním, koresponduji – a s mrtvými je možná ta komunikace snadnější. Snad to nebude znít moc spiritisticky. Překládání literárních textů je prostě umělecká záležitost a to nemůžeme brát racionálně, ale spíš intuitivně, v rovíně lidského ducha, přesahující rozum.

Když překládám současného autora, je to samozřejmě jednodušší, prostě se ho můžu zeptat, když něčemu nerozumím – ale ani to mi vždycky automaticky nezaručuje, paradoxně, dostačující odpověď.

Která díla z tvorby Václava Havla jsi přeložila?

Přeložila jsem jenom *Audience a Vernisáž*.

Havel byl kdysi, ještě za komunismu, u nás hodně populární, v divadlech často dávali jeho hry, ale dnes už tolik ne. Jeho publicistické knihy do slovinštiny přeloženy nebyly. Havel je u nás ctěn jako disident, politik, prezident, jako dramatik – ale že by se teď hodně četl, to určitě ne.

Který z českých autorů je u vás nejpopulárnější?

Určitě Michal Viewegh, ten se také nejvíce prodává, přeložila jsem sedm jeho knížek, ale v posledních letech překlady jeho románů do slovinštiny převzala mladší kolegyně. Mimo jiné jsem vydala výbor z Vieweghových povídek, a myslím si, že některé z nich jsou opravdu mistrovské. Zajímavé je, že tyto povídky napsal Viewegh v době, kdy už, podle mého názoru, kvalita jeho románů stagnovala. Musím ovšem dodat, že je u nás hodně populární i Bohumil Hrabal a má tedy své obdivovatele, kteří se těší na každý můj nový překlad.

Na co se mohou slovinští přátelé české literatury v dohledné době díky tobě těšit?

Letos budu překládat ještě Jáchyma Topola, v roce 2015 dostal slovinskou literární cenu Vilenica a je zvykem, že oceněnému autorovi v dalším roce vyjde knížka. Vybrala jsem román *Noční práce*, ale už dříve jsem přeložila jeho romány *Sestra*, *Anděl* a *Chladnou zemí*.

Vím, že jsi překládala i starší české autory...

Ráda bych se pochlubila tím, že jsem slovinským čtenářům představila i několik starších významných českých autorů, jejichž knihy dosud do slovinštiny nebyly vůbec přeloženy: Egon Hostovský, Viktor Fischl, Arnošt Lustig a Ludvík Vaculík. Každému jsem přeložila po jedné knize. Na pomyslný seznam dluhů české literatury mohu připsat ještě Karla Čapka. Jeho dílo se u nás dříve překládalo hodně, ale jeho dvě knihy – *Povídky z jedné a druhé kapsy* a *Továrna na absolutno* zatím do slovinštiny přeloženy nebyly. Tu poslední ještě nemám přeloženou, ale mám už na ni nakladatele, takže se mohu pustit do práce.

Rozhovor vedla Alena Jakoubková

Vydané knihy

ČEŠTÍ AUTOŘI

Jiří Weil

NA STŘEŠE JE MENDELSSOHN

Mendelssohn és a la teulada – katalánská verze
Viena Edicions, Španělsko

Miroslav Horníček

DOBŘE UTAJENÉ HOUSLE

Motto, Albatros Media

Jaroslav Boček

DEN PRO CÍSAŘE A JINÉ LIDI

Československý spisovatel

Jaromír Tomeček, il. Mirko

Hanák

STŘÍBRNÝ LIPAN

LEDA

František Hrubín

LEŠANSKÉ JESLIČKY

Vyšehrad

různí autoři, Jan Wiendl (ed.)

ČTENÍ O KARLU TEIGOVI

Institut pro studium literatury

Viktor Fischl

JERUZALÉMSKÉ POVÍDKY. KAFKA V JERUZALÉMU

Kalligram, Maďarsko

Jaroslav Durych

BLOUDĚNÍ

Host

Jindřich Plachta, il. Helena

Zmatlíková

PUČÁLKOVIC AMINA

Artur

Pavel Eisner

CHRÁM I TVRZ

XYZ, 2. vydání

František Hrubín, il. Helena

Zmatlíková

HRAJEME SI CELÝ DEN

Albatros

Jakub Deml
ZAPOMENUTÉ SVĚTLO
 Fissile, Francie

Josef Škvorecký
ZBABĚLCI
 Leda

Josef Čapek
**O BÁBIKE, KTORÁ TENKO
 PLAKALA**
 Buvik, Slovensko

Josef Čapek
**AKO SI PSÍČEK
 S MAČÍČKOU PIEKLI TORTU
 NA MENINY**
 Buvik, Slovensko

Josef Kolmaš
**POJEDNÁNÍ O VĚCECH
 ČÍNSKÝCH**
 Vyšehrad

PŘEKLADY

Jaroslav Tafel, Vlasta Tafelová
 Jevgenij Ivanovič Zamjatin
MY
 Leda

Zdeněk Mahler
 Nikočaj Vasiljevič Gogol
REVIZOR
 Artur

Leoš Suchařípa
 Anton Pavlovič Čechov
STRÝČEK VÁŇA
 Artur

J. Z. Novák
 Oscar Wilde
IDEÁLNÍ MANŽEL
 Artur

Olga Mašková
 Johann Wolfgang Goethe
FAUST
 Galén

Nabízíme

COMPOR TATI COME SE FOSSI FELICE / CHOVĚJ SE TAK, JAKO BYS BYL ŠŤASTNÝ

Marco Alloni, Claudio Magris

Literatura, život a štěstí podle Claudia Magrise. Otevřená zpráva známého intelektuála a spisovatele.

Motto Isaaca Singera z názvu knihy popisuje spisovatel jako svou tajnou mantru, kterou bychom si měli přeříkávat, abychom ucítili význam životního štěstí.

Intenzivní rozhovor Marca Allonihho s Claudiem Magrisem je plný intuitivních myšlenek a literárních aluzí, díky nimž Magris dává čtenářům základní lekci lidské důstojnosti a odvahy, bez kterých by žádné literární dílo ani nemohlo vzniknout. Touto tezí připomíná naši zodpovědnost při vyrovnávání se tváří v tvář s nihilismem a rozpadem lidských hodnot, jež ovládají moderní dobu.

Vypráví o své minulosti, zázemí intelektuála věnujícího se etickým otázkám a o své přítomnosti, která se vyznačuje respektem k druhým a vědomím, že lidská paměť je našim nejcennějším dědictvím. Na základě této premisy vznikl jeden z jeho nejúspěšnějších románů *Alla cieca* (Poslepu, česky 2011).

Claudio Magris je spisovatel, germanista a italský senátor. Působil jako univerzitní profesor německé literatury, jeho román *Danubio* (Dunaj, česky 1992) z roku 1986 mu vynesl pozici nejvlivnějšího italského prozaika a v roce 1997 získal nejvyšší italské literární ocenění Premio Strega za román *Microcosmi* (Mikrokosmy, česky 2000). Za překlad

Magrisova díla byla v roce 2012 oceněna překladatelka Kateřina Vinšová Národní cenou, již uděluje komise Ministerstva kultury Itálie.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

DER JUDE MIT DEMHAKENKREUZ / ŽID SE SVASTIKOU

Lorenz S. Beckhardt

Non-fiction, 2014

Tati, Hitler válku prohraje... vrátíme se; i po těch letech budou Židé žít na břehu Rýna, jak tomu bylo odjakživa.

Lorenz S. Beckhardt byl vychováván jako katolík. O svém židovském původu se dozví až v dospělosti. Když se vrhne na jeho zkoumání, objeví německo-židovské kořeny a fotografii svého dědečka Fritze, který byl za první světové války uznávaným letcem. Možná mu přinesl štěstí symbol svastiky, jímž měl označený bok letadla. Právě tento symbol je metaforou příběhu vyjadřující dvojznačnost a složité vztahy mezi Fritzovou rodinou a německou politikou. Po roce 1933 byl Fritz kvůli rasovým zákonům deportován do Buchenwaldu, ale jeho starý známý z vojenské letky Hermann Göring zařídil, aby mohl se svou ženou emigrovat do Velké Británie. Když se v roce 1950 vrátí do Německa, nemá zde již žádné příbuzné a začíná každodenní ponížení v boji o získání svého místa v životě zpět.

Rodinný epos vypráví o životě německo-židovské rodiny nejen těsně před rokem 1933, ale i o jejím nelehkém začlenění do společnosti po roce 1945 a pečlivě propojuje politické dějiny s osobním životem autora dědečka.

Lorenz S. Beckhardt se narodil v roce 1961 a vystudoval chemii a žurnalistiku. Působí jako autor a editor německé veřejnoprávní televize, na základě výzkumu rodinné historie jeho dědečka vznikl v roce 2007 i stejnojmenný televizní dokument.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v literárním oddělení DILIA.

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

NOVÁ HROMADNÁ SMLOUVA MEZI DILIA A ČRO – DOPADY DO LICENČNÍ PRAXE?

DILIA uzavřela k 1. 1. 2016 s Českým rozhlasem (ČRo) novou hromadnou smlouvu o užití děl rozhlasovým vysíláním. Nejedná se o „novou“ smlouvu ve smyslu vzniku zcela nového smluvního a obchodního vztahu mezi oběma partnery, věcně jde spíše o aktualizaci dlouhodobě zavedené praxe, doplnění o chybějící úpravu a adaptaci na nové podmínky (původní smlouva byla z roku 2004 a byla již čtyřikrát dodatkována).

Jaké jsou nejvýznamnější dopady nové hromadné smlouvy do licenční praxe DILIA-ČRo?

V zásadě o licenční praxi stále platí, co bylo o licencování rozhlasového vysílání slovesných děl uvedeno v předchozích článcích v této rubrice (srov. články ze Zpráv DILIA „Léto“ a „Podzim“ z roku 2015, dostupné na webu DILIA www.dilia.cz/ke-stazeni).

Dále tedy stručně shrnu pouze nejpodstatnější změny, které smlouva přináší oproti předchozí praxi.

- Smlouva nově nezahrnuje licencování děl slovenských autorů, vztahuje se pouze na díla autorů českých, vysílání děl slovenských autorů je tak třeba licencovat „ad hoc“, stejně jako je tomu u děl ostatních zahraničních autorů.
- Hromadná smlouva přesněji definuje odlišnosti licencování tzv. „hladké četby“ (tj. rozhlasové četby knižní předlohy bez jakýchkoli úprav vč. krácení) a rozhlasových úprav knižní předlohy v souvislosti s jejich prvním vysláním. Stručně řečeno pod režim hromadné smlouvy lze podřadit výhradně „hladkou četbu“, pokud je však literární (zpravidla knižní) předloha jakkoli upravována, je třeba pro první vysílání zajistit zvláštní licenci.
- Hromadná smlouva naopak předpokládá, že pod její režim budou zahrnuty veškeré reprízy (rozuměj druhé a následující vysílání děl, tedy vč. rozhlasových úprav, dramatinizací apod.).
- Konečně je nově výslovně upraveno, že u autorů zastupovaných DILIA není možné bez dalšího vylučovat účinky hromadné smlouvy, resp. uzavírat zvláštní licenční smlouvy vylučující aplikaci smlouvy hromadné. Hromadná smlouva předpokládá, že DILIA bude seznam zastupovaných autorů vůči rozhlasu pravidelně, 1x měsíčně aktualizovat. Zaměstnanci rozhlasu tak budou mít aktuální stav ohledně autorů zastupovaných DILIA vždy k dispozici.
- Uvedené změny vychází z důsledné aplikace autorského zákona, konkrétně z režimu tzv. rozšířené kolektivní správy práva na vysílání ze strany DILIA. DILIA je dále samozřejmě připravena v rámci agenturního zastupování v případě potřeby veškerá potřebná práva jak k užití

děl zahraničních autorů (vč. autorů slovenských), tak k prvnímu vysílání rozhlasových úprav a dramatinizací děl českých autorů či překladů zahraničních děl, zajistit. Na uvedené licence k 1. vysílání pak naváže licencování „repríz“ prostřednictvím hromadné smlouvy, Rozhlas proto může v DILIA všechna potřebná práva k prvním i navazujícím vysíláním vyřádat efektivně na jednom místě.

Pro podrobnosti k uvedenému tématu, resp. pro zajištění práv v konkrétních případech, neváhejte kontaktovat autora článku či paní Jitku Tomešovou pro licencování děl českých autorů a Adélu Krátkou Viceníkovou pro licence ze zahraničí. Kontakty naleznete na začátku Zpráv nebo na www.dilia.cz/kontakty.

Jan Barták

Rozhovor

ZUZANA FRIED – PREISSOVÁ NEZBYTNÉ PARAMETRY SVOBODY

Se Zuzanou Fried – Preissovou o exilu, BBC, Svobodné Evropě a životě vůbec.

Ve své vzpomínkové knize uvádíte jako hlavní důvod své emigrace plíživé ubíjení každodenním marasmem, pocit bezmoci: „Když člověk nemůže a musí, pomalu umírá“. Přesto: existoval nějaký zásadní impuls či zlom, kdy jste si řekla, že dál už to nejde, že musíte pryč?

Pocházím z relativně (na svou dobu) liberální, multikulturní rodiny, kde se četla se samozřejmostí, která v padesátých letech nebyla obvyklá v malém slovenském „zapadákově“, evropská klasická literatura v pěti jazycích, denně se poslouchaly zahraniční rozhlasové stanice, debatovalo se o politice, a v tom prostředí jsem rostla. Na studiích v Praze jsem měla štěstí na několik vynikajících profesorů, kteří se nad rámec svých možností snažili generovat a posilovat zájem o svět jiný než ten, ve kterém jsme žili. Tato má „výchova“ vedla vlastně ještě před příchodem do Prahy ke konfrontaci s totalitní každodenností, s její vynucenou soudružskou kolektivností, se zpujností byrokratické mašinérie, s neustálým tlakem na mé soukromí.

Korunu těmto faktorům, které jsem pocítovala jako silně osobně diskriminační, nasadily dvě zásadní události: Na fakultě došlo k snahám získat mně pro členství (kandidaturu) do fakultní buňky komunistické strany a paralelně s tím mně „návštěvy“ členů STB nutily k spolupráci. Obě snahy byly v naprostém rozporu s mým osobním přesvědčením a tak jsem odmítala... Věděla jsem, že to nemohu dělat do nekonečna a tak jsem se uchýlila k jediné zbývající alternativě a zažádala jsem o povolení odejít na krátký jazykový kurs do Velké Británie. K mému obrovskému překvapení jsem to povolení dostala. A jak se říká v angličtině: „The rest is history“.

Jak vnímáte současnou imigraci z ohrožených oblastí v kontextu vlastní zkušenosti utečence? Co myslíte, že je důvodem takové vlny extremismu, nacionalismu a nesnášenlivosti vůči uprchlíkům?

Myslím, že dnešní situaci nelze srovnávat s evropskými imigračními vlnami, které nastaly například po tzv. maďarské kontrarevoluci a po obsazení Československa vojsky Varšavského paktu. Souhlasím s tím, že západní civilizaci nejde naočkovat na země třetího světa, hlavně na jejich muslimskou část, ale opačně to platí také: nelze naočkovat civilizace třetího světa, čili také jejich muslimskou dimenzi na evropskou civilizaci. Obě podobné snahy vedou k zostřenější polarizaci, se vším, co s tím souvisí. Na druhé straně mé zkušenosti ze života v Británii, Kanadě, a Německu mně upevňují v přesvědčení, že klíč k řešení situace rozhodně není v propagaci xenofobních akcí a strachu, ale v dlouhodobé promyšlené strategii, která je v politologii známa jako „policy of containment“. Její součástí je efektivní ochrana vnějších hranic Evropy (nejen Evropské unie), radikální navýšení podpory problémových států paralelně s přísnou kontrolou její aplikace a posílení bezpečnostních rozpočtů evropských států. Ale z mého hlediska je stejně důležitá větší víra v schopnost evropské civilizace odolávat dnešnímu náporu. V postkomunistickém prostoru nejsme zvyklí na multietnickou společnost, která je v mnoha západních

zemích samozřejmostí. Míra integrace, asimilace a socializace těchto etnik (i přes extremistické výjimky) potvrzuje, že povzbuzovat integrační procesy v evropském kontextu je a bude důležitou součástí západní politiky, i když souhrnně je to bezesporu běh na dlouhou trať...

Vás v Londýně někdo čekal, i tak byly začátky těžké. Fungovala tenkrát nějaká česko – slovenská subkultura? Svým způsobem záchranná síť?

Po příjezdu do Británie jsem neměla moc času na to, abych zjišťovala, jestli nějaká československá subkultura existuje. Později jsem zjistila, že existuje v takové neformální, přátelské formě. V Československém domě se lidi scházeli, aby si popovídali, pochutnali si na klasických českých a slovenských jídlech, nebo zahráli karty, šachy, atd. V té době byl už fond na pomoc uprchlíků z Československa nefunkční. Existovaly ještě české a slovenské katolické a evangelické skupiny, které myslím mezi sebou nespolupracovaly. Nový impulz všem těmto organizacím dal teprve příliv mladší generace českých a slovenských emigrantů v době Pražského jara a po invazi. Já sama jsem byla samozřejmě v každodenním styku s českými a slovenskými kolegy v BBC, kde jsem začala působit jako redaktorka rok po mém příjezdu do Londýna. O tom píši podrobněji v mé knížce. Suma sumárum, tehdejší česko-slovenská subkultura nebyla zrovna „záchranná síť“, ale rozhodně mě zkušenosti s ní byly užitečnou kapitolou v mém životě.

Jak jste vnímala Anglii 60. let, její bohatý kulturní kvas? Zažila jste kulturní šok?

Byla to fantastická doba. Nejveselejší a nejšťastnější v mém životě (i s těmi výjimkami). Ten kulturní kvas člověk jakoby cítil na vlastní kůži. Myslím, že Británie v těchto letech udělala definitivní tečku za svou ostrovní,

konzervativní a poněkud asketickou kulturou. Udělala tečku za válečnou a poválečnou – okolnostmi vynucenou- sebedisciplinou a začala v plné míře dohánět to, co jakoby zameškala celé ty válečné a poválečné roky střídmosti. Pro mě to kulturní šok nebyl a některé negativní aspekty tohoto kvasu člověk prostě ignoroval.

Během vysílání v BBC a později i Svobodné Evropě jste jistě zažila spousty vzrušujících událostí. Můžete vzpomenout ty klíčové? Které hlášení Vás nejvíc rozesmálo, rozradostnilo a naopak rozesmutnilo, naštvalo či znechutilo?

To by bylo na dlouhé povídání, tak aspoň anekdoticky. I když jsem člověk, který svou podstatou se nedovede jen tak lehce rozesmát a rozradostnit, rozhodně mně rozradostnil pocit svobody, který mnou jakoby proniknul téměř okamžitě po příjezdu. Ten obrovský rozdíl mezi zemí, kterou jsem opustila a zemí do které jsem přijela, je prostě nepopsatelný. Říká se, že svoboda je záležitostí interní, duchovní, že člověk, který nemá strach, je v duchu vždy svobodný. Není to úplná pravda. Svoboda má také pro vitální život nezbytné parametry: Je také fyzická, je ztrátou strachu z viditelného a hmatatelného nebezpečí. Je pocitem „lehkosti bytí“ v kunderovském smyslu, je návratem k přirozenější podstatě člověka... Tento pocit mně rozradostnil na celý život.

Těch událostí a okolností, které mně naopak naštvaly, znechutily či rozesmutnily, těch bylo také dost. Pokud nebyly osobní, tak většinou souvisely s mým vztahem k Československu. Podobně jako jiné lidi mně strašně naštvávala invaze, kterou jsme sledovali denně na interních televizních obrazovkách, v rozhlase, ve všech médiích. Ten pocit bezmoci a frustrace byl obrovský. Do určité míry, po mém příjezdu do Británie, mne poněkud rozesmutnilo, jak málo obyčejní lidé věděli o Československu, i když to se poněkud napravilo právě díky Dubčekovi a invazi. Ale fakt je, že ta „železná opona“ fungovala na obou stranách. Dokonce si myslím, že i dnes zdejší lidé

vědí mnohem víc o Británii, než Britové o Česku nebo Slovensku. Je to samozřejmě dané také geografickým postavením těchto zemí, které jsou pořád v povědomí lidí jako „východní Evropa“. To se těžko změní, pokud se nebudeme umět víc propagovat. Ale to už je o něčem jiném...

Bylo vůbec v BBC místo pro emoce?

V naší profesionální, rozhlasové činnosti bylo těch emocí velice málo. Osobní nálady či emoce souhlasné či nesouhlasné ve věcech programových v podstatě neexistovaly. „Audiatur altera pars“ bylo heslem všeho, co se odvysílalo. Objektivnost s velikým O. Dokonce to bylo někdy docela frustrující, hlavně když šlo o programy, které obsahem vůbec nesouvisely s předmětem zájmů našich cílových zemí. To bylo naprosto jiné ve Svobodné Evropě, kde si samozřejmě také člověk nemohl odvysílat co chtěl, nicméně měl větší prostor k vyjádření svých, ale dobře informovaných názorů.

Na začátku mého působení v BBC jsem ovšem narazila na negativní emoce mých slovenských kolegů. Píši o tom v knize. Nebyla to příjemná kapitola v mém životě, naštěstí trvala krátce, jenom několik měsíců. Prosadila se klasická fair play a objektivita BBC.

Na druhé straně emocemi to věřlo většinou v tom dobrém smyslu slova v kantýně BBC. To byla po všech stánkách světová instituce. Setkával se tam výkvět politického a uměleckého exilu nejen z Evropy s politickou a kulturní elitou britskou, v osobách lidí, kteří přicházeli do zahraničního vysílání Britského rozhlasu, aby se zúčastňovali na rozličných diskusích kolem kulatého stolu, aby dávali rozhovory o specifických politických i nepolitických problémech, ale také aby se dověděli nejnovější politické vtipy z „východní Evropy“, a hlavně, aby se informovali o politickém vývoji v těchto částech světa a následně se o tyto informace dělili s jinými zájemci. Byly to v kantýně zahraničního rozhlasu BBC emocemi a intelektem nabitě momenty, doprovázené obyčejně – jak jinak – klasickým

anglickým čajem, sendviči a koláčky... Dnes mně připadá až úsměvné, jaká to byla civilizovaná společnost.

Cítila jste za ta léta někdy pracovní znevýhodnění, protože jste žena? Dařilo se Vám vždy skloubit práci s rodinou? Nelitovala jste někdy, že jste hned zkraje musela svěřit péči o dcerku druhým?

V komunismu nám tloukli do hlavy, že ženy jsou naprosto rovnoprávné s muži. Byla jsem v té době studentka a příliš naivní, abych v tom hledala nějaký ideologický podtext, ale ženská rovnoprávnost byla pro mě vždy samozřejmostí. Tento pocit se nijak podstatně nezměnil mým příjezdem do Británie, právě naopak, byla jsem jako mnoho jiných žen ovlivněna hnutím, které dorazilo k britským břehům z USA: Women Liberation Movement anebo Hnutí žen za osvobození, které svou extrémní feministickou propagandou provokovalo, ale také polarizovalo. Ta oficiální Británie nebyla připravena tolerovat tento druh ideologické rovnoprávnosti. Ale hnutí upozorňovalo na celou plejádu diskriminačních opatření, kterým byly ženy vystavené, a v tom smyslu přispělo k postupné institucionální nápravě. Já osobně jsem na to narazila spíše v osobním životě. V zaměstnání v BBC už také existoval mechanismus, který umožňoval ženám, aby se v rámci BBC odvolaly, pokud si stěžovaly na diskriminaci. Sama vím o několika takových případech, které se vyřešily spravedlivě. Šlo hlavně o případy sexuálního obtěžování a šikany.

Jako racionální feministka jsem nikdy nepocitovala konflikt mezi mou profesí a rodinou. Časově ano, byl to občas obrovský tlak, ale nikdy jsem necítila potřebu vzdát se své profese. Myslím, že právě naopak, přispěla k samostatnosti mých dětí, k jejich zájmu o politiku a kulturu, obohatila je na celý život a vyvinula v nich pocit laskavé tolerance – nesmírně důležitý atribut pro život.

Mnoho jste cestovala, je na světě místo, které se Vám zapsalo do srdce více než ostatní?

Ano. Je to pořád Británie.

V knize jsem našla zmínku o cestách po indiánských stezkách a ochutnávání přírodních psychotropních látek. Přineslo Vám to nějaké speciální poznání, zážitek?

Bylo to období, kdy v severní Americe (nevím, jak to bylo v sedmdesátých letech v Evropě) byly velice oblíbené knihy amerického antropologa a spisovatele Carlose Castanedu. Jako hispanistka jsem se zabývala jeho literární tvorbou, která se soustřeďovala na jeho antropologické experimenty v jižní Americe. Prostřednictvím mého univerzitního kolegy jsem měla možnost zúčastnit se malého pokusu napodobujícího některé experimenty, o kterých psal Castaneda. Indiánské stezky v oblasti regionu Nova Scotia, kde se naše dvě „výpravy“ odehrály, byly autentické, ale bohužel bez doopravdivých Indiánů. Ovšem to kouzlo ztraceného, ten pocit identifikace s duchem dávných indiánských praktik mně otevřel oči jiným kulturám a realitám. Už před naším příjezdem do Kanady jsem byla iniciovaná do systému transcendentální meditace. Naučila mně nejen relaxovat, ale opustit realitu a stres běžného života a vstoupit do reality naprostého klidu a psychické regenerace. Podobně to bylo s touto „indiánskou“ epizodou v mém životě. Ty chvílky paralelní reality, navozené požitím starých a pořád v hojně míře se vyskytujících rostlin, bylinek a hub v nedotčených pralesích regionů mně opětovně zavedly do říše bytí v jiné lidské dimenzi. Víím, že klasická medicína se dívá skepticky na podobné jevy. Ale pro mě to bylo, jako by ze mně strhli závoj, který stínil a zkresloval můj pohled na svět. Když jsem ve stresu, pořád medituji (bez pomoci bylinek) a je mně na chvíli dobře.

AKV

Premiéry

Níže naleznete souhrn premiér, resp. obnovených premiér děl zajištěných mediálním odd. DILIA.

DISTRIBUČNÍ FILMY:

LÍDA BAAROVÁ

režie: Filip Renč
scénář: Ivan Hubač
umělecký výkon: Martin Huba
NOGUP agency s. r. o.

ANDĚL PÁNĚ 2

režie: Jiří Strach
scénář: Marek Epstein
kostýmy: Katarína Hollá
Marlene Film Production s. r. o.

ZÁZNAMY DIVADELNÍCH PŘEDSTAVENÍ:

HAMLET

překlad: Břetislav Hodek
kostýmy: Šárka Hejnová
divadelní režie: Miroslav Macháček
scénografie: Josef Svoboda
režie záznamu: Viktor Polesný
kamera: Josef Špelda
Smetanovo divadlo Praha 1986
ČT Art

VÉVODKYNĚ VALDŠTEJNSKÝCH VOJSK

autor divadelní hry: Oldřich Daněk
kostýmy: Šárka Hejnová
divadelní režie: Miroslav Macháček
scénografie: Josef Svoboda
režie záznamu: Viktor Polesný
kamera: Josef Špelda
scénická hudba: Milan Svoboda
Národní divadlo Praha 1985
ČT Art

PLAY MACBETH

divadelní režie a úprava: Pavel Kohout
scénická hudba: Vlastimil Třešňák
kamera: Stanislav Milota
scénografie: Ondřej Kohout
překlad: E. A. Saudek
výkonní umělci: Pavel Kohout, Vlastimil Třešňák, Vlasta Chramostová, Tereza Boučková, Pavel Landovský
Bytové divadlo Vlasty Chramostové 1978

**ROZHLASOVÉ ČETBY
A INSCENACE:**

**PRŮVODCE DOKONALÉHO
MILENCE**

autor: Stephen Leacock
překlad: František Vrba
Český rozhlas Praha

**OMYLY SVATÉHO
MIKULÁŠE**

autor: Stephen Leacock
překlad: František Vrba
Český rozhlas Praha

VĚK NEVINNOSTI

překlad: Aloys Skoumal
Český rozhlas Ostrava

**K DOMOVU SE DÍVEJ,
ANDĚLE**

překlad: PhDr. Zdeněk Vančura
Vladimír Vondruška
Český rozhlas České Budějovice

**SPOLČENÍ HLUPCŮ
(A CONFEDERACY
OF DUNCES)**

autor: Peter Toole
Český rozhlas Praha

**JATKA Č. 5
(SLAUGHTERHOUSE FIVE)**

autor: Kurt Vonnegut jr.
Český rozhlas Praha

**HLAVNÍ MĚSTO SVĚTA
(THE CAPITAL OF WORLD)**

autor: Ernest Hemingway
Český rozhlas Praha

**V MELOUNOVÉM CUKRU
(IN WATERMELON SUGAR)**

autor: Richard Brautigan
Český rozhlas Praha

**FILOSOFIE
ANDYHO WARHOLA
(THE PHILOSOPHY
OF ANDY WARHOL)**

autor: Andy Warhol
Český rozhlas Plzeň

AUDIO NOSIČE:

3X ZDENĚK TROŠKA

scénář: Zdeněk Troška
Popron Music s.r.o.

NETOPÝR

překlad a úprava libreta: Anna
Hostomská
Radioservis, a.s.

SEDM SVĚDKŮ

autor: Peter Karvaš
Radioservis, a.s.

Zastupujeme

ING. JIŘÍ ŽÁČEK (1945)

Český autor a překladatel literatury pro děti i dospělé, sběratel a tvůrce aforismů. Vystudovat Střední průmyslovou školu stavební a stavební fakultu ČVUT v Praze, brzy však bylo zřejmé, že více než inženýrství ho zajímá literatura. Po krátké kariéře ve Vodohospodářské správě Benešov se literatuře začal aktivně věnovat, byl redaktorem nakladatelství Československý spisovatel a časopisu *Vlasta*. Jeho prvotina *Ráno modřejší večera* vyšla v nakladatelství Klub Mladá Poezie v roce 1970. Protože krátce po vydání knihy bylo nakladatelství uzavřeno a jeho redaktoři uvězněni, nedočkala se kniha distribuce a sám autor si s humorem jemu vlastním dodnes klade otázku, zda kniha vyšla či nevyšla.

Jiří Žáček je autorem více než čtyř desítek knih. Namátkou uvádíme *Mezi řečí* (1978), *Papírové růže* (1978), *Idioti mají přednost* (2001), *Nemalujte čerta na zeď* (2001), *Kočkování* (2005).

V posledních dvou letech se jeho pohádky předčítány v pořadu *Malovaná Čítanka* (ČT Děčko). Jeho básnické dílo bylo v roce 2011 oceněno Cenou Jána Smreka.

PROF. DUŠAN KLEIN (1939)

Režisér a scénárista. V roce 1963 vystudoval Filmovou a televizní fakultu Akademie múzických umění. Již během studií pracoval jako asistent režie ve FS Barrandov, kde byl později zaměstnán, konkrétně v letech 1975 a 1991. Je autorem či spoluautorem scénářů většiny svých filmů. Z jeho tvorby s kriminální tematikou je jistě zajímavý projekt z 90. let, kdy ve spolupráci s Českou televizí připravil interaktivní projekt – televizní seriál – *Případy pro pátera Knoxe*, jehož epizody, resp. jejich příběh bylo možné ovlivnit telefonickým hlasováním.

Největšího úspěchu v tvorbě Dušana Kleina dosáhla pentalogie *Básníci*, o které lze s nadsázkou nazvat „časosběrnou“. Mezi premiérou prvního dílu *Jak svět přichází o básníky* v roce 1982 a posledním dílem *Jak básníci neztrácejí naději* uběhlo neuvěřitelných 22 let.

Dušan Klein dosud natočil přes osm desítek filmů a televizních inscenací – *Tajemství zlatého Budhy* (1973), *Dobří holubi se vracejí* (1988), *Andělské oči* (1994), *Muž, který vycházel z hrobu* (2001). Deset let působil jako vedoucí katedry hrané režie na FAMU.

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

Michaela Doleželová, Janka Ryšánek Schmiedtová – TŘI GRÁCIE Z UMAKARTU
Cyril Navrátil – PANIC NEBO OREL?
Josef Škvorecký, Vladimír Fanta – ZBABĚLCI
Jaroslav Foglar, Janka Ryšánek Schmiedtová – RYCHLÉ ŠÍPY, ŘEČENÍ ŠÍPÁCI
Roman Krejčíř, Věra Kaderková – BISKUPICKÝ ELIXÍR
Jiří Miškovský – BODLIBRKA A MULÍNEK
Jiří Miškovský – KUBA A TŘI ČERTI
Jiří Miškovský – SULTÁNOVO ŠTĚSTÍ
Vlastimil Peška – BABA JAGA
Vlastimil Peška – JAK PEJSEK A KOČIČKA CHYSTALI VÁNOCE
Otfried Preussler, Jana Ryšánek Schmiedtová – MALÁ ČARODĚJNICE
Ludmila Razimová Macáková – VÁNOČNÍ ZVONEČEK VYPRAVUJE
Janka Ryšánek Schmiedtová – MALÁ MÍNA ZMLSANÁ
Jiří Teper – O POCTIVÉM LOUPEŽNÍKOVÍ ANEB TRAMPOTY MLADÉHO LOTRANDA
Stanislav Tomek – O PRINCI A MAŘENCE

PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Pino Ammendola – NA VÁNOCE BUDU GAY (A NATALE DIVENTO GAY, 2014)
Ivan Calbérac – STUDENTKA A PAN HENRI (L'ÉTUDIANTE ET MONSIEUR HENRI, 2013)
Marc Fayet – INTELIGENTNÍ LIDÉ (DES GENS INTELLIGENTS, 2015)
Jordi Galcerán – ÚVĚR (EL CRÉDITO, 2013)
Cyril Gely, Eric Rouquette – PODEPSÁNO DUMAS (SIGNÉ DUMAS, 2004)
Stéphane Guérin – VELKÝ HOLKY (LES GRANDES FILLES, 2014)
David Hare – KŘEHKÝ SOPRÁN (THE MODERATE SOPRANO, 2015)
Jaroslav Jakubowski – GENERÁL (2010)

Terry Johnson – HYSTERIE (HYSTERIA, 2013)
Rajiv Joseph – ŠRÁMY Z DĚTSTVÍ (GRUESOME PLAYGROUND INJURIES, 2016)
Pipsa Lonka – PÍSNĚ OD KRAJE ŠEDÉHO MOŘE /
THESE LITTLE TOWN BLUES ARE MELTING AWAY (2011)
Nicolas Martinez, Benoit Moret – TO SE NÁM STÁT NEMŮŽE
(CA N'ARRIVE PAS QU'AUX AUTRES, 2015)
Stefano Massini – LEHMAN BROTHERS – VZESTUP A PÁD JEDNÉ RODINY
(LEHMAN TRILOGY, 2013)
Juan Mayorga – DARWINOVA ŽELVA (LA TORTUGA DE DARWIN, 2008)
Juan Mayorga – JAZYK NA KOUSKY (LA LENGUA EN PEDAZOS, 2013)
Juan Mayorga – HIMMELWEG (CESTA DO NEBE)
(HIMMELWEG [CAMINO DEL CIELO], 2003)
David Rudkin – MILOSTNÁ PÍSEŇ ALFREDA J. HITCHCOCKA
(THE LOVESONG OF ALFRED J. HITCHCOCK, 2013)
Eric-Emmanuel Schmitt – GEORGES A GEORGES (GEORGES ET GEORGES, 2014)
Simon Stephens – HEISENBERG (2015)
Saara Turunen – BROKEN HEART STORY (2011)
Paula Vogel – DLOUHÁ VÁNOČNÍ CESTA DOMŮ
(THE LONG CHRISTMAS RIDE HOME, KOMEDIE)
Enda Walsh – BALLYTURK (2014)
Felicia Zeller – PIVO A ŽENY (BIER FÜR FRAUEN, 2003)
Felicia Zeller – MĚSTO MOŘE HOŘE (KASPAR HÄUSER MEER, 2008)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Terry Pratchett, Irana Brown – DÁMY A PÁNOVÉ (LORDS AND LADIES)
Terry Pratchett, Stephen Briggs – JOHNNY A MRTVÍ (JOHNNY AND THE DEAD)
Terry Pratchett, Stephen Briggs – PÁTÝ ELEFANT (THE FIFTH ELEPHANT)
Terry Pratchett, Stephen Briggs – PODIVNÝ REGIMENT (MONSTROUS REGIMENT)
Terry Pratchett, Stephen Briggs – PRAVDA (THE TRUTH)
Terry Pratchett, Stephen Briggs – ZASLANÁ POŠTA (GOING POSTAL)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

NOMINUJTE NA CENU EVALDA SCHORMA 2015!

Cena je určena pro studenty DAMU, JAMU, FFUK,
FFMU a FPFSU za původní hru, dramaturgii či překlad.

Dílo může **nominovat** jakákoli fyzická osoba, zejména však pedagogové
a studenti výše uvedených škol a divadelní odborná veřejnost.

Uzávěrka nominací: 31. března 2016

Nominace musí obsahovat zdůvodnění, kontakt na nominujícího
a nominovaného a samotný text, který je nominován, a musí být
doručena jednak v písemné formě na adresu DILIA, Krátkého 1, Praha 9,
a také emailem na adresu spalova@dilia.cz,
nejpozději do 31. března 2016.

NINA: To je takovej ten klikyhák co teď každej píše a myslí si že je cool
HONZA: Ale ono to je cool mě to baví si vymýšlet různý složený věty
PEPÍK: Třeba neřešteužkurvapíččovinyapodtenapivo
HONZA: Dneskanejdeme
PEPÍK: Haštagpyčovole
HONZA: Uživatel Honza přejmenoval konverzaci na Hashtag.
Lenka ukáže palec nahoru.
HONZA: Ať jdeme s dobou
NINA: Ale nebudeme se teď tady bavit těma sračkamaspojenýmažene
HONZA: Haha
NINA: Kdo to máš luštit
ROMAN: Fakt haluz fakt že jo jak se to mění za chvíli se budeme fakt bavit jen zkratkama ty vole tohle už je hustý
PEPÍK: WTF
HONZA: LOL
ROMAN: Kretění

(Tereza Březinová: #hashtag)

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min. směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají. V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.